

Stichting Pensioenfonds Trespá

Jaarverslag 2015

Stichting Pensioenfonds Trespá
Postbus 110
6000 AC Weert
Tel : +31((0))495458297
Fax : +31(0)495458883
E-mail : pensioen@trespa.com
Website: www.pensioenfondstrespa.nl

Inhoudsopgave

Meerjarenoverzicht	3
Bestuursverslag	4
Verslag verantwoordingsorgaan	33
Reactie bestuur op het verslag van het Verantwoordingsorgaan	34
Verslag visitatiecommissie	35
Reactie bestuur op het verslag van de Visitatiecommissie	38
Jaarrekening	39
Balans per 31 december 2015	40
Staat van baten en lasten over 2015	41
Kasstroomoverzicht 2015	42
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	43
Overige gegevens	70
Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	71
Financiële overeenkomst met sponsoren	72
Gebeurtenissen na balansdatum	73
Actuariële verklaring	74
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76

Meerjarenoverzicht

Meerjarenoverzicht van kengetallen en kerncijfers

(EUR'000)

	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012	31-12-2011
FINANCIËLE POSITIE					
Beleggingen	152.954	151.338	117.330	111.061	92.327
Overige activa en passiva	378	6	(5.618)	583	-565
Totaal aanwezig vermogen	153.332	151.344	111.712	111.644	91.762
Technische voorzieningen	152.246	137.444	105.803	106.236	94.486
Stichtingskapitaal en reserves	1.086	13.900	5.909	5.408	-2.724
Solvabiliteit					
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2%	104,0%	104,2%	104,2%	104,2%
Vereiste dekkingsgraad	112,1%	107,9%	109,5%	111,1%	110,7%
Dekkingsgraad	100,7%	110,1%	105,6%	101,9%	95,2%
Beleidsdekkingsgraad	104,1%	109,6%	-	-	-
Reële dekkingsgraad	84%	-	-	-	-
	2015	2014	2013	2012	2011
BELEGGINGSPERFORMANCE					
Beleggingsopbrengsten					
Directe opbrengsten	(4)	3.554	175	4.034	2.606
Indirecte opbrengsten	(1.202)	30.147	(2.803)	11.248	7.342
Kosten vermogensbeheer*	85	110	99	70	67
Totaal beleggingsopbrengsten	(1.121)	33.811	(2.529)	15.352	10.015

Overzicht deelnemers

	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2011
Actieve deelnemers	486	503	515	556	587
Gewezen deelnemers	507	474	464	413	367
Ouderdomspensioen	114	106	90	86	78
Arbeidsongeschikten	-	-	1	1	1
Nabestaandenpensioen	17	16	15	13	12
Wezenpensioen	-	-	-	1	1

* Op basis van nacalculatie is dit de afrekening. Een deel van de kosten is in mindering gebracht op de beleggingsopbrengsten. De kosten vermogensbeheer stemmen overeen met de jaarrekening.

Bestuursverslag

1 Profiel

Stichting Pensioenfonds Trespas

Stichting Pensioenfonds Trespas (SPT) is het pensioenfonds voor Trespas International B.V. en Facilities Wetering B.V. Aan SPT is op basis van een zogenaamde uitvoeringsovereenkomst de uitvoering opgedragen van de pensioenregelingen voor de werknemers, gewezen werknemers en hun nabestaanden van Trespas International B.V. en Facilities Wetering B.V.

Statutaire doelstelling

SPT heeft ten doel, overeenkomstig door de betrokken ondernemingen vastgelegde pensioenregelingen, te voorzien in de verzekering van pensioen en daarmee vergelijkbare periodieke uitkeringen van de werknemers, gewezen werknemers en hun nabestaanden verbonden aan Trespas International B.V. en Facilities Wetering B.V., die de uitvoering van de pensioenregeling aan SPT hebben opgedragen. Dit houdt in: het administreren van pensioenrechten en –aanspraken, het uitbetalen van pensioenen en het op solide wijze beleggen en beheren van de betaalde pensioenpremies en het overige vermogen van SPT.

2 Structuur

Op de website van SPT (www.pensioenfondstrespa.nl) is meer informatie te vinden over de structuur van het fonds. Hier kunt u bijvoorbeeld de volledige statuten van SPT, ABTN etc. downloaden.

Per 1 juli 2014 is een nieuwe bestuursorganisatie ingericht bij SPT. Deze aanpassing vloeit voort uit de Wet versterking bestuur pensioenfonds en heeft invloed op de structuur van het pensioenfonds. Meer informatie over deze aanpassing vindt u in de paragraaf Governance en compliance.

Bestuur

SPT wordt bestuurd door een paritair samengesteld bestuur (het Bestuur). Het Bestuur is verantwoordelijk voor het beleid van het pensioenfonds en voor de uitvoering ervan.

Samenstelling en Besluitvorming

Het Bestuur bestaat uit vier leden: twee leden van werkgeverszijde (Leden A) één lid van werknemerszijde (Lid B) en één lid namens pensioengerechtigden (Lid B). Het Bestuur vergadert tenminste viermaal per jaar. In deze vergaderingen hebben werkgeversleden en niet-werkgeversleden evenveel stemmen. Geldige besluiten kunnen alleen worden genomen met een meerderheid van stemmen.

Afleggen van verantwoording

Het Bestuur legt verantwoording af aan een verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd alsmede over de naleving van de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur zoals vastgesteld door de Stichting van de Arbeid op 16 december 2005. Het Verantwoordingsorgaan geeft jaarlijks achteraf hierover een oordeel. Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit 3 leden: een vertegenwoordiger van de werkgever op voordracht van Trespa International BV, een vertegenwoordiger van de werknemers op voordracht van de Ondernemingsraad van Trespa International BV en een vertegenwoordiger gekozen door de pensioengerechtigden. In de statuten van SPT, alsook in het reglement van het Verantwoordingsorgaan, zijn de taken en bevoegdheden van het Verantwoordingsorgaan beschreven.

Intern toezicht

Waar het Verantwoordingsorgaan een oordeel geeft over de beleidskeuzes en uitvoering, is het intern toezicht gericht op het beoordelen van procedures en processen, de wijze van aansturing van SPT en het beheersen van risico's op de korte en langere termijn. SPT heeft gekozen voor een visitatiecommissie als vorm voor intern toezicht. Op grond van de wet is bepaald dat minimaal eens per jaar intern toezicht moet plaatsvinden.

De visitatiecommissie bestaat uit minimaal drie onafhankelijke deskundigen. Over de samenstelling van de Visitatiecommissie wordt steeds besloten voorafgaande aan het verlenen van de visitatieopdracht. De Visitatiecommissie heeft in 2016 haar jaarlijkse rapport uitgebracht over het functioneren van het Bestuur. Een samenvatting van het rapport van de visitatiecommissie vindt u in het hoofdstuk Verslag Visitatiecommissie.

Pensiondesk

Het Bestuur laat zich in de uitoefening van haar taken bijstaan door een Pensiondesk (de Pensiondesk). Over de invulling hiervan heeft het Bestuur een overeenkomst met de werkgever.

De Pensiondesk ondersteunt het Bestuur bij de

- beleidsvoorbereiding en
- operationele uitvoering van het beleid.

Adviseurs

Het Bestuur laat zich bij de uitvoering van haar taken bijstaan door meerdere adviseurs. SPT heeft Towers Watson B.V., Aon Hewitt en Sprenkels & Verschuren aangesteld als externe adviseurs.

Uitbesteding

De uitvoerende werkzaamheden voor het pensioen- en vermogensbeheer zijn uitbesteed. Delta Lloyd geeft uitvoering aan het pensioenbeheer en draagt tevens zorg voor de uitvoering van het vermogensbeheer.

In het contract met de pensioenbeheerder Delta Lloyd is een z.g.n. "Service Level Agreement" (SLA) opgenomen. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over de te leveren prestaties bij een aantal processen die Delta Lloyd uitvoert voor SPT. SPT wordt periodiek geïnformeerd over de realisatie van de SLA afspraken. Daarnaast vindt er regelmatig overleg plaats over de uitvoering van het pensioen- en vermogensbeheer door Delta Lloyd.

De door de vermogensbeheerder Delta Lloyd Asset Management gerealiseerde beleggingsrendementen op obligaties worden vergeleken met een benchmark (IBOXX). De door de vermogensbeheerder Delta Lloyd Asset Management gehanteerde beleggingen voor aandelen volgen passief een wereldwijde benchmark (MSCI World). Delta Lloyd heeft als doelstelling een beter rendement te halen dan deze benchmark, waarbij het zich aan de door SPT opgestelde beleggingsrichtlijnen dient te houden, deze richtlijnen kunnen ook een bewuste keuze voor beperking zijn waardoor een afwijking van de benchmark ontstaat. SPT wordt periodiek door de vermogensbeheerder geïnformeerd over de gerealiseerde beleggingsresultaten. Daarnaast vindt er frequent overleg plaats over de uitvoering van het vermogensbeheer en over allerlei lopende zaken.

Koepelorganisatie

SPT is aangesloten bij de Pensioenfederatie. De Pensioenfederatie is een koepelorganisatie die opkomt voor de belangen van de pensioenfondsen. De pensioenfederatie ziet het als haar taak om de belangen van de Nederlandse pensioenfondsen optimaal te behartigen en de ontwikkeling van het pensioenstelsel te bevorderen.

Accountant/Actuaris

SPT heeft PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. als externe accountant aangesteld en Aon Hewitt als certificerend actuaris.

Gedragscode

De gedragscode geldt voor de leden van het Bestuur, de leden van het Verantwoordingsorgaan, de compliance officer en voor de medewerker van de Pensiondesk. De gedragscode heeft tot doel te verzekeren dat alle activiteiten van het Fonds op een integere wijze worden uitgevoerd en dat (de schijn van) verstrengeling van zakelijke en privé belangen wordt vermeden. De gedragscode voldoet aan de door de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht gestelde eisen. De compliance officer van SPT houdt toezicht op de uitvoering en de effectiviteit van de gedragscode.

De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)

De taak van DNB omvat ondermeer het toezicht op de statuten, de reglementen en de uitvoeringsovereenkomst van SPT met de werkgever, toezicht op de financiële en actuariële opzet van SPT en de betrouwbaarheids- en deskundigheidstoets van de bestuursleden van SPT. Voorts worden de actuariële en beleidstechnische nota (ABTN) en de uitvoering daarvan, de jaarstukken en overige relevante bescheiden van het Fonds door DNB beoordeeld.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt toezicht op het gedrag van het Pensioenfonds ten aanzien van de wettelijk verplichte informatieverstrekking. Doel van die informatie is het verhogen van het bewustzijn over de individuele pensioenvoorziening, zodat (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden een goed inzicht krijgen in hun pensioen.

Vergaderingen

Het Bestuur vergaderde in 2015 14 keer, waarvan 3 keer met het Verantwoordingsorgaan.

3 Personalia

Bestuur

Leden A benoemd op voordracht van Trespa International B.V. en Facilities Wetering B.V. (namens de werkgever):

M.P. Niemantsverdriet, voorzitter

E. Goris

Leden B benoemd op voordracht van de Ondernemingsraad van Trespa International B.V. en Facilities Wetering B.V. (namens de werknemers):

I.E.C. van Herten-Cuijpers, secretaris

Vacature (namens gepensioneerden)

Vanaf 1 januari 2015 is aan het Bestuur een aspirant bestuurslid B namens gepensioneerden toegevoegd, de heer A. Tempelman. Eind 2015 heeft de heer Tempelman besloten zich terug te trekken als aspirant bestuurslid. Het Bestuur heeft in 2016 in overleg met de vertegenwoordiger van de gepensioneerden in het Verantwoordingsorgaan de nodige stappen genomen om deze vacature zo spoedig mogelijk te kunnen invullen.

Verantwoordingsorgaan

Benoemd op voordracht van Trespa International B.V. en Facilities Wetering B.V. (namens de werkgever):

J.P.F. Snoeijen

Benoemd op voordracht van de Ondernemingsraad van Trespa International B.V. en Facilities Wetering B.V. (namens de werknemers):

B.P.A. van den Oetelaar, voorzitter

Benoemd namens de gepensioneerden:

J. Seijkens, secretaris

Pensiodesk

M. van Driel – de Wijse
C. Tuin - Rölkens

Compliance Officer

F. Verheijen

Algemeen

Accountant

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.

Certificerend Actuaris
Adviseurs

Aon Hewitt
Towers Watson, Aon Hewitt,
Sprenkels & Verschuren

Administrateur
Vermogensbeheerder
Visitatiecommissie

Delta Lloyd Levensverzekering N.V.
Delta Lloyd Asset Management N.V.
VC Holland

4 Verslag van het Bestuur

Voorwoord

Door de ontwikkelingen op de financiële markten daalde de dekkingsgraad in het eerste kwartaal tot onder het vereiste niveau en heeft het pensioenfonds als gevolg daarvan een herstelplan bij De Nederlandsche Bank ingediend. Ook in het resterende deel van het jaar bleven de financiële markten zeer volatiel, met zowel sterke schommelingen op de beurzen als in de rente, hetgeen er ondermeer toe heeft geleid dat de Federal Reserve (FED) in de Verenigde Staten in september besloot de rente niet te verhogen.

In 2015 is een negatief rendement geboekt, hetgeen door het Bestuur als zeer teleurstellend is ervaren. De financiële situatie van het fonds laat voor 2016 geen indexatie toe en verhoging is volgens de huidige economische inzichten naar verwachting ook de eerstkomende 5 jaar niet mogelijk. Dit betekent voor pensioengerechtigden koopkrachtverlies.

Het jaar 2016 is stormachtig begonnen, met voortgaande onrust op de wereldwijde financiële markten en aanhoudend lage rente. De kans dat de pensioenen in 2017 verlaagd moeten worden is daarmee groter geworden. Of SPT daadwerkelijk zal moeten korten, bepaalt de dekkingsgraad op 31 december 2016. Het Bestuur zal bij een dergelijk ingrijpend besluit evenwichtig alle belangen afwegen.

Het Bestuur volgt met veel interesse de pensioendialoog, de eventuele afschaffing van de doorsnee premie en de overgang naar een individueel stelsel met een aantal collectieve elementen, hetgeen verstrekkende gevolgen kan hebben voor het pensioenstelsel en de sector. Deze ontwikkeling, zowel als andere worden door het Bestuur nadrukkelijk gevolgd en zullen blijven vragen om adequate reacties.

Ontwikkelingen 2015/2016

wet- en regelgeving, waardering van de pensioenverplichting; financiële markten en financiële positie

a) Wet- en regelgeving

Nieuw financieel toetsingskader

Op 1 januari 2015 is het nieuwe fiscale toetsingskader in werking getreden. In 2015 is de financiële huishouding van het fonds in lijn gebracht met de nieuwe wetgeving, met de volgende hoofdpunten:

1. Een nieuwe herstelsystematiek waarbij wordt uitgegaan van een beleidsdekkingsgraad (gemiddelde dekkingsgraad over 12 maanden), een herstelperiode van 10 jaar en een jaarlijkse geactualiseerde herstelperiode die ook weer steeds 10 jaar loopt;
2. De mogelijkheid voor een fonds om ook te korten op aanspraken en rechten, indien op basis van de beleidsdekkingsgraad niet wordt voldaan aan de eis van het vereist eigen vermogen;
3. De mogelijkheid om een korting door te voeren op pensioenaanspraken en –rechten als in een aansluitende periode van 5 jaareinden op basis van de beleidsdekkingsgraad niet wordt voldaan aan de eis van het minimaal vereist eigen vermogen en bij het laatste meetmoment ook de actuele dekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. De korting kan ook worden gespreid over de resterende periode van het herstelplan, maar moet wel direct en onvoorwaardelijk worden ingeboekt.
4. Beperkingen om voorwaardelijke toeslagen te verlenen als het eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen alsmede beperkingen ten aanzien van inhaaltoeslagen en reparatie van kortingen.
5. De introductie van een jaarlijks uit te voeren haalbaarheidstoets.
6. De uitwerking van het toetsen van het beleid van het fonds aan de doelstellingen, risicohouding en toeslagenambitie die ten grondslag liggen aan de pensioenregeling(en) die door het fonds worden uitgevoerd.

Wetsvoorstellen uitbetaling pensioen in pensioeneenheden en variabele pensioenuitkering

Het Kabinet wil wetswijzigingen doorvoeren voor de uitkeringsfase van beschikbare premieregelingen. Daartoe heeft ze een wetsvoorstel ingediend. Tegelijkertijd heeft Tweede Kamerlid Ladders een initiatiefwetsvoorstel ingediend over hetzelfde onderwerp, dat echter in uitwerking verschilt.

Volgens de huidige wetgeving moet het kapitaal dat werknemers hebben opgebouwd bij pensionering worden omgezet in een vaste uitkering

De regering heeft het voornemen om dit systeem zodanig te wijzigen dat de gepensioneerde beleggingsrisico kan blijven lopen, zij het met enige beperkingen. Daarmee kan het omzettingsrisico verminderd worden. Ook zou het tot gemiddeld hogere pensioenen voor de werknemers moeten leiden dan zij bij pensionering zouden krijgen bij aankoop van een vast pensioen voor het gespaarde pensioenkapitaal.

Daarnaast wordt het ook mogelijk gemaakt om de risico's van langer leven dan verondersteld met elkaar te delen en om eventueel resultaat dat ontstaat door meer of minder overlijdensgevallen dan verondersteld (sterfteresultaat) met elkaar te delen. Het wetsvoorstel van het kabinet handhaaft de huidige systematiek maar introduceert ook een nieuwe systematiek onder de naam variabele pensioenuitkering. Daarbij kan al in de pensioenregeling worden bepaald of de uitkering te zijner tijd vast of variabel is, maar de werknemer krijgt bij pensionering het wettelijk recht om te switchen. Een pensioenuitvoerder hoeft overigens niet beide mogelijkheden te bieden. De werknemer kan daarvoor ook het pensioen aankopen bij een andere pensioenuitvoerder.

De aanvangshoogte van de variabele uitkering is afhankelijk van bepaalde veronderstellingen, waaronder de veronderstelde rekenrente. Het wetsvoorstel noemt dit de projectierente. De regels over die projectierente worden uitgewerkt in lagere regelgeving.

Versnelde invoering verhoging AOW-leeftijd

De wetsvoorstel tot versnelde invoering van de AOW treedt op 1 januari 2016 in werking.

Dit voorstel geeft uitvoering aan het regeerakkoord van het Kabinet Rutte II, waarin is opgenomen dat de AOW-leeftijd vanaf 2016 geleidelijk wordt verhoogd naar 66 jaar in 2018 en 67 jaar in 2021 en vervolgens is gekoppeld aan de stijging van de levensverwachting. Na 2015 wordt een versnelling aangebracht in het tempo waarmee de AOW-leeftijd wordt verhoogd als gevolg van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd (Wet VAP). De AOW-leeftijd wordt vanaf 2022 op gezette tijden aangepast aan de stijging van de gemiddelde resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd in stappen van drie maanden per jaar.

Gefaseerde inwerkingtreding Wet pensioencommunicatie

Deze wet is per 1 juli 2015 (gedeeltelijk) in werking getreden. Hierbij een kort overzicht van de gefaseerde inwerkingtreding:

Eerste fase: Per 1 juli 2015 kan worden gestart met de nieuwe mogelijkheden voor digitale communicatie. Met de inrichting van pensioen 1-2-3 hoeft nog niet te worden gestart maar het mag wel. Dit is tevens de startdatum voor de uitbreiding van het pensioenregister.

Tweede fase: Vanaf 1 januari 2016 geldt de nieuwe vormgeving voor uniforme pensioenoverzichten voor deelnemers. Deze zien op de opgebouwde aanspraken. Het te bereiken pensioen gaat via het pensioenregister weergegeven worden. Vanaf 1 juli 2016 geldt de verplichting om bepaalde informatie via de website van de pensioenuitvoerder beschikbaar te stellen.

Pensioen 1-2-3 (o.a. de startbrief nieuwe stijl) wordt ook per 1 juli 2016 verplicht.

Derde fase: In de loop van 2017 zal het toekomstig ouderdomspensioen in het pensioenregister in drie scenario's worden weergegeven. Een pessimistisch, neutraal en een optimistisch scenario. Tevens worden pensioengerechtigden in het pensioenregister opgenomen.

Pensioen 1-2-3 bestaat uit respectievelijk de hoofdkenmerken van de regeling, verdere verdieping daarvan en de (fonds)documenten. Laag 1 zal door de werkgever gebruikt kunnen worden in het arbeidsvoorwaardengesprek. Bovendien zal deze laag de startbrief vervangen. De lagen kunnen digitaal verstrekt worden tenzij de deelnemer daar bezwaar tegen maakt.

De nieuwe wet kent open normen. De informatie die de pensioenuitvoerder verstrekt moet correct, duidelijk en evenwichtig zijn en tijdig worden verstrekt. Tevens moet een en ander aansluiten op de behoefte van de deelnemers en inzicht geven in keuzemogelijkheden en belangrijke gebeurtenissen.

Invoering Algemeen Pensioenfonds

Vanaf 1 januari 2016 kent Nederland een nieuwe pensioenuitvoerder; het algemeen pensioenfonds of afgekort Apf.

Een Apf is een pensioenfonds. Er zijn echter belangrijk verschillen. Een ondernemingspensioenfonds mag slechts voor één onderneming of groep van ondernemingen werken. Een Apf kent die beperking niet. Daarnaast houdt een ondernemingspensioenfonds één pensioenvermogen aan voor alle pensioenregelingen die zij beheert, terwijl een Apf afgescheiden pensioenvermogens kan creëren, zogenoemde collectiviteitskringen. Het Apf kan daarbij pensioenregelingen van ondernemingen bundelen binnen collectiviteitskringen, maar ook voor een onderneming een aparte collectiviteitskring creëren.

Omdat een Apf een pensioenfonds is, kan zij pensioenen verlagen als het pensioenvermogen beneden een bepaald wettelijk minimum komt. In tegenstelling tot een ondernemingspensioenfonds wordt dat bij een Apf per collectiviteitskring bekeken. Het kan dus voorkomen dat de pensioenen in regeling A bij een Apf wel worden verlaagd, terwijl die in regeling B niet worden verlaagd, omdat deze regelingen ieder in een ander afgescheiden pensioenvermogen van het Apf vallen.

Daarmee is ook gelijk een belangrijk verschil met een verzekeraar gegeven. Een pensioenfonds – en dus ook een Apf – kan pensioenen verlagen; een verzekeraar kan dat niet. Naar verwachting zal dat dus ook tot een andere premiestelling leiden. Daar staat dan natuurlijk wel een hoger risico voor uw werknemers tegenover.

De medezeggenschap bij een pensioenfonds is veel groter dan bij een verzekeraar. Naast direct medezeggenschap in organen van een Apf kunt u daarbij ook denken aan het feit dat een pensioenfonds rekening moet houden met de risicohouding van deelnemers.

Zodra er APF-en actief zijn op de markt, kan een Apf wellicht een aantrekkelijk alternatief zijn voor de onderbrenging van een pensioenregeling.

Instemmingsrecht ondernemingsraad voor pensioenregelingen gaat wijzigen.

Op 23 december 2015 is een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer, genaamd 'Wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en de Pensioenwet in verband met de bevoegdheden van de ondernemingsraad inzake de arbeidsvoorwaarde pensioen.'

Met dit wetsvoorstel wordt beoogd de ondernemingsraad een instemmingsrecht te geven bij iedere vaststelling, wijziging of intrekking van een collectieve pensioenregeling, ongeacht bij welke pensioenuitvoerder deze is ondergebracht.

Uiteraard geldt dat niet voor verplicht gestelde deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds. Ook blijft uiteraard de uitzondering gelden dat de ondernemingsraad geen instemmingsrecht heeft als de pensioenregeling inhoudelijk in een cao is geregeld.

Ter voorkoming van onduidelijkheid wordt geregeld dat zaken die in een uitvoeringsovereenkomst (en/of uitvoeringsreglement) ook onder dat instemmingsrecht vallen, voor zover zij van directe invloed zijn op de inhoud van de pensioenregeling, waaronder in ieder geval vallen regelingen over de wijze waarop de premie wordt vastgesteld en voorwaarden waaronder toeslagen worden verleend.

Tenslotte geldt het instemmingsrecht ook als een ondernemer een pensioenregeling buiten Nederland wil onderbrengen.

Nieuwe procedureregels wettelijk recht op waardeoverdracht.

De procedureregels voor het wettelijk recht waardeoverdracht zijn gewijzigd. Hiermee veranderen de regels bij wettelijke (individuele) waardeoverdrachten. Vanaf 1 januari 2015 geldt namelijk geen 6-maandstermijn meer voor de deelnemer om waardeoverdracht aan te vragen.

De overdrachtsdatum is vanaf 3 december 2015 de datum waarop de deelnemer een opgave heeft gevraagd van zijn over te dragen aanspraken. Daarmee wordt voorkomen dat de overnemende of overdragende uitvoerder dus jarenlang moet corrigeren in de tijd en het kan calculerend gedrag van de deelnemer voorkomen. Als vóór 3 december 2015 reeds een opgave van de waardeoverdracht is verstrekt aan de deelnemer door de uitvoerder, geldt nog steeds de datum waarop de deelneming is aangevangen.

Voor deelnemingen die vóór 2015 zijn aangevangen blijft de termijn van 6 maanden gelden. Na 6 maanden is het recht op waardeoverdracht naar de regeling waarin de werknemer deelneemt, dus verspeeld.

Verder geldt er vanaf 2015 geen verplichting meer mee te werken aan waardeoverdracht als de bijbetaling door de werkgever uitgaat boven zowel € 15.000 als 10% van de overdrachtswaarde. Dit geldt ongeacht de vraag of sprake is van een grote of kleine werkgever.

Voor deelnemingen die vóór 2015 zijn aangevangen gelden de oude regels, hetgeen betekent dat bovengenoemde bijbetalingsgrens alleen geldt als het een zogenoemde kleine werkgever (voor de sociale verzekeringen) betreft.

Nieuwe pensioenstelsel staat in de startblokken

Op 18 december 2015 heeft het kabinet haar werkprogramma ten aanzien van de herziening van het pensioenstelsel gepubliceerd.

Dit werkprogramma laat zien welke vraagstukken en oplossingsrichtingen de komende maanden zullen worden onderzocht en uitgewerkt. En wat dat gaat opleveren voor de uitwerkingsnota die het kabinet voor de zomer van 2016 aan de Tweede Kamer zal sturen. In deze uitwerkingsnota zal het kabinet geen blauwdruk schetsen van een toekomstig pensioenstelsel, maar wel een aantal concrete varianten uitwerken.

Het kabinet heeft vier richtinggevende hoofdlijnen samengesteld:

1. Pensioen voor alle werkenden (ook ZZP-ers). Het kabinet wil álle werkenden ondersteunen bij de opbouw van een toereikend aanvullend pensioen; niet we weinig maar ook niet te veel. Dit vraagt om een gedifferentieerde aanpak.
2. Afschaffing doorsneesystematiek omdat deze tot ongewenste herverdeling leidt tussen diverse groepen (jong/oud, hoog/laag opgeleid etc.). Het kabinet wil overgaan op een actuariael correctere manier van pensioenopbouw, mits overgang vanuit de huidige systematiek zorgvuldig kan worden vormgegeven. Zij heeft daarbij de voorlopige voorkeur voor een systeem van leeftijdsonafhankelijke premies en degressieve pensioenopbouw. Dat geldt dan ook voor 'beschikbare premie-regelingen (flat rate)'. De overstap op een andere manier van pensioenopbouw gaat gepaard met grote effecten die evenwichtig en transparant moeten worden verdeeld. Hiertoe wil het kabinet in nauw overleg met sociale partners en pensioensector een transitiepad ontwikkelen. Het kabinet heeft 2020 genoemd als het jaar waarin de overstap plaats zou kunnen vinden.
3. Transparanter en eenvoudiger. De pensioenregelingen die in Nederland het meest voorkomen – de zogenoemde uitkeringsovereenkomst en de premieovereenkomst – hebben beide sterke punten maar ook belangrijke bezwaren. Er is behoefte aan een nieuwe vorm voor de pensioenovereenkomst. Een regeling die transparant is, omdat hij in beginsel dient uit te gaan van de opbouw van persoonlijke pensioenvermogens. Maar die tegelijkertijd ruimte biedt voor collectieve risicodeling.
4. Meer maatwerk en meer keuzes. Het kabinet is voorstander van een combinatie van meer maatwerk en keuzemogelijkheden, zodat pensioenregelingen beter aansluiten op de specifieke omstandigheden en voorkeuren van deelnemers. Het kabinet gaat verkennen welke mogelijkheden er zijn voor maatwerk op het gebied van inleg, beleggen en opnemen van pensioen. Daarbij zal ook worden gekeken naar combinaties met zorg en wonen.

Nieuw fiscaal besluit inzake internationale pensioenen

Op 9 oktober 2015 heeft de staatssecretaris van Financiën een nieuw besluit inzake internationale pensioenen uitgevaardigd.

Eén belangrijk verschil met het voorgaande besluit is dat er nu ruimere mogelijkheden zijn om een buitenlandse pensioenregeling bij uitzending naar Nederland of tijdelijke tewerkstelling in Nederland fiscaal vriendelijke voort te zetten. Dat betreft situaties binnen de EU (European Union) en de EER (European Entrepreneurial Region) maar ook situaties waarin daarover afspraken zijn gemaakt in een belastingverdrag.

b) Waardering van de pensioenverplichting

Voor de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2015 heeft het Bestuur er voor geopteerd de AG Prognosetafel 2014 toe te passen.

c) Financiële markten in 2015

Volatiliteit keerde terug in de financiële markten in 2015. In het begin van het jaar was dit vooral het gevolg van aanhoudende zorgen over de situatie in Griekenland en de verrassende beslissing van de Zwitserse centrale bank om de koppeling van de Zwitserse Frank (SFR) met de Euro (EUR) los te laten; binnen 13 minuten werd de SFR 30% duurder ten opzichte van de EUR. Ook daalde de rente (20-jaars swaprente) tot niveaus die nog niet eerder waren gezien (onder de 0,70% in april) om vervolgens binnen 2 maanden weer te stijgen naar rond de 1,80%. De Duitse 10-jaars rente (Bund yield) toonde intra dag zelfs schommelingen van plus en min (meer dan) 0,5%. Een betrekkelijk kleine devaluatie van de Chinese Yuan (CNY) deed de markten in augustus sidderen en luidde zelfs het historisch grootste openingsverlies van de Dow Jones in om vervolgens die dag verder met grote uitslagen naar boven en naar beneden te blijven 'zigzaggen'. Deze onrust was tevens aanleiding voor de Fed (de Federal Reserve, het Amerikaanse stelsel van centrale banken) om in september het kruit droog te houden en de rente niet te verhogen (hetgeen door de markten weer positief werd opgevat). Tenslotte zetten commodities hun duikvlucht naar beneden voort; zo daalde bijvoorbeeld de prijs van olie in het verslagjaar met ongeveer 35% tot een 11-jaars dieptepunt. Evenals vorig jaar bespreken we hieronder de ontwikkelingen aan de hand van thema's die in 2015 hun invloed op de financiële markten hebben doen gelden.

Valuta

Ook op het gebied van valutabewegingen was 2015 een buitengewoon. Niet alleen verloor de EUR in waarde ten opzichte van bijvoorbeeld de SFR en de Amerikaanse dollar (USD), maar verreweg het hardst werden de valuta van opkomende landen – en dan met name landen die afhankelijk zijn van de export van commodities – geraakt. Zorgen over afzwakkende groei wereldwijd, en in het bijzonder in China, sterk dalende prijzen mede als gevolg hiervan en de dreiging van een rentestijging in de Verenigde Staten legden de kwetsbaarheid van deze economieën (opnieuw) bloot. Dalende inkomsten, hogere rente-uitgaven op USD gedenomineerde schuld, hoge(re) begrotingstekorten, en dreigende recessies veroorzaakten een kapitaalvlucht. Landen die de waarde van hun valuta aan sterkere valuta hadden gekoppeld (bijvoorbeeld Kazachstan en Azerbeidzjan) moesten deze loslaten met grote devaluaties als gevolg.

'Pay to lend'

Het beleid van centrale banken om hun belangrijkste beleidsrentes op of dichtbij nul of zelfs negatief vast te stellen (Zero Interest Rate Policy of Negative Interest Rate Policy) bleef niet zonder gevolgen in de vastrentende markten. Met voorop Zwitserland (uiteindelijk zelfs voor looptijden van 10 jaar en langer) volgden ook andere overheden in de eurozone zoals Duitsland, Frankrijk, Italië en Nederland aan wie beleggers geld moesten gaan betalen om geld aan uit te lenen (!); de yield op deze obligaties werd negatief. Dit bijzondere fenomeen deed zich uiteindelijk ook voor in de markt van bedrijfsobligaties, waar als eerste corporate bond obligaties van Nestlé, weliswaar met een relatief korte (resterende) looptijd, een negatieve yield van ongeveer -0,5% 'rendeerden'.

Marktliquiditeit

In 2015 leken de markten in toenemende mate te 'destabiliseren'. Vooral de liquiditeit in de obligatiemarkten is onderwerp van groeiende zorg. Enerzijds heeft dit betrekking op de beschikbaarheid van obligaties voor de markt, en anderzijds op de 'diepte' van de markt. Het eerste wordt geïllustreerd met het volgende: de ECB koopt ongeveer 2,5 keer het netto beschikbare aanbod aan staatsobligaties op, en de centrale bank van Japan ongeveer 1,5 keer. Het tweede heeft te maken met de veranderde rol van banken. Door strengere kapitaal-eisen spelen banken in veel mindere mate dan vroeger de rol van 'marketmaker' en zijn zij niet meer bereid om veel 'voorraad' aan te houden, met name ook niet van meer risicovolle obligaties zoals van opkomende landen en high yield bedrijfsobligaties, omdat dit leidt tot kapitaalsbeslag. De combinatie van hoge geldliquiditeit en lage transactieliquiditeit brengt een aantal risico's met zich, waaronder hogere dan fundamenteel gerechtvaardigde waarderingen en gebrek aan tegenpartijen op het moment dat beleggers obligaties willen of moeten verkopen. Dit maakt markten kwetsbaar voor scherpe correcties.

Economische groei

De economische groei bleef evenals in voorgaande jaren achter bij de verwachtingen, die dan ook opnieuw naar beneden werden bijgesteld. Inflatie en rente kwamen dan ook niet van hun (lange termijn) lage niveaus. Wat betreft de inflatie hielp het ook niet dat de olieprijs sterk daalde; de inflatie in de eurozone bleef rond nul schommelen. Vooral de lagere groei in China, een economie in transitie van investering en productie naar meer consumptie en services, had een significante invloed op de wereldhandel. Het herstel in de VS en Groot-Brittannië vertraagde terwijl het herstel in de eurozone in het beste geval als matig kan worden beoordeeld. De groei-stimulus die werd verwacht van lagere olie-prijzen bleef uit; hoewel consumenten wat meer te besteden hadden, vooral in olie importerende economieën, woog dit niet op tegen de negatieve gevolgen van bijvoorbeeld aanzienlijk lagere investeringen door de oliesector zelf.

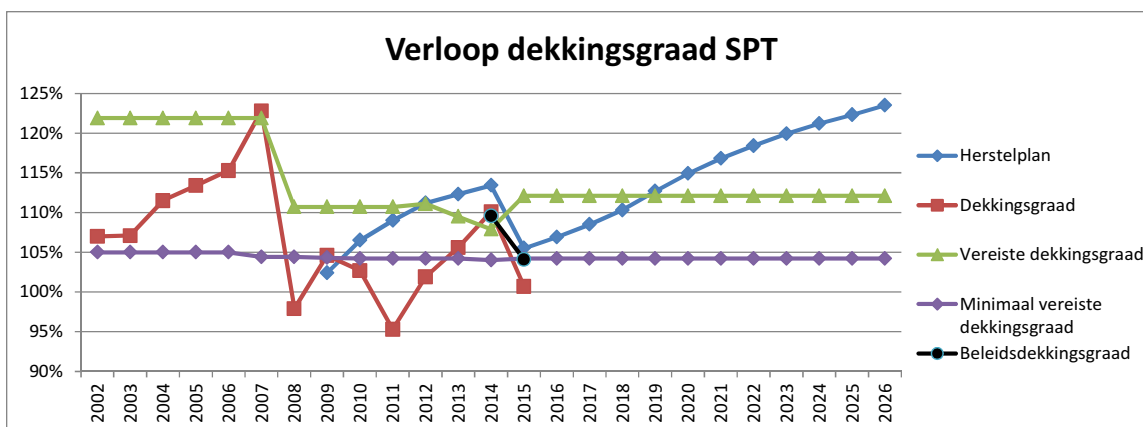
d) Ontwikkeling van de financiële positie

De financiële positie van het fonds wordt beïnvloed door: de ontwikkeling van de rekenrente voor de waardering van de verplichtingen, de ontwikkeling van de marktprijzen van de beleggingen (het behaalde rendement), en overige factoren zoals gegeven indexatie en aanpassingen van de overlevingstafels. Dit wordt hieronder toegelicht.

Ontwikkeling van de dekkingsgraad

De dekkingsgraad op basis van de door DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur (UFR) is in het afgelopen boekjaar gedaald van 110,1% naar 100,7%. De rentetermijnstructuur ultimo 2015 kwam voor de verplichtingen van het pensioenfonds overeen met een gemiddelde rente van 1,8%.

Onderstaande grafiek toont het verloop van de dekkingsgraad per jaar ultimo.

De door de DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur is vorig jaar twee maal aangepast: Per 1 januari 2015 is de driemaands middeling van de rentetermijnstructuur vervallen en per 15 juli is de methodiek van de berekening van de ultimate forwardrente aangepast. Op basis van de strategische beleggingsmix per 31 december 2015 bedraagt het minimaal vereist eigen vermogen 4,2% van de voorziening pensioenverplichtingen (2014: 4,0%), waardoor de minimaal vereiste dekingsgraad 104,2% bedraagt. De dekingsgraad bedraagt per 31 december 2015 100,7% en bevindt zich hiermee onder de minimaal vereiste dekingsgraad van 104,2%. De beleidsdekingsgraad bedraagt 104,1% en is dus eveneens lager dan de minimaal vereiste dekingsgraad en lager dan de vereiste dekingsgraad. Dit betekent dat er sprake is van een tekort per 31 december 2015. Per 21 augustus heeft het pensioenfonds een nieuw, door DNB goedgekeurd, herstelplan waarbij de belangrijkste maatregel is dat de toeslagverlening (nagenoeg) achterwege blijft.

Ontwikkeling van het eigen vermogen van het fonds

In 2015 nam het eigen vermogen van SPT af met € 12,8 miljoen van € 13,9 miljoen naar € 1,1 miljoen. De ontwikkeling van het eigen vermogen wordt door twee belangrijke factoren beïnvloed: de rente en de rendementen. Daarnaast zijn er kleinere factoren die in de meeste jaren ieder afzonderlijk niet in belangrijke mate bijdragen, maar op langere termijn wel degelijk meetellen. Deze factoren worden hieronder toegelicht.

Rente ontwikkeling (- € 14,5 miljoen)

Als de rente daalt, stijgt de waarde van de pensioenvoorziening (en andersom). Een daling van de rente beïnvloedt echter ook de waarde van het belegd vermogen omdat een deel van het belegd vermogen gevoelig is voor rentewijzigingen: het belegd vermogen neemt dan eveneens toe. In 2015 is de voorziening pensioenverplichtingen met € 10 miljoen gestegen als gevolg van de daling van de rentetermijnstructuur. Omdat bij SPT het belegd vermogen veel minder gevoelig is voor rentewijzigingen, is de stijging van de pensioenvoorziening veel groter dan de stijging van het belegd vermogen. In 2015 is sprake van een daling van het belegd vermogen (veroorzaakt door de waardeontwikkeling van de renteswaps). Deze daling bedroeg € 4,5 miljoen. Per saldo heeft de daling van de rente in 2015 negatief bijgedragen, het eigen vermogen daalde hierdoor met € 14,5 miljoen.

Vereist rendement, samenstelling vermogen en beleggingsresultaat (- € 1,6 miljoen)

De benodigde rentetoevoeging (0,159%) aan de voorziening pensioenverplichtingen bedroeg € 0,2 miljoen. Het gerealiseerde beleggingsresultaat, exclusief afdekking van het renterisico, bedroeg 2,1% (inclusief afdekking van het renterisico -2,8%). Per saldo daalde het eigen vermogen hierdoor met € 1,1 miljoen. Het rendement van 2,1% lag 0,5% lager dan de door het fonds gehanteerde operationele benchmark.

Het was een relatief goed jaar voor beursgenoteerde aandelen. De aandelenportefeuille liet een rendement van 10,9% zien, dit was zelfs 0,3% beter dan de benchmark).

Premies en pensioenopbouw (+ € 5,3 miljoen)

SPT ontving in totaal een premie van 21% van de salarissom, dit in lijn met het actuele financieringsbeleid en het herstelplan dat ten tijde van het premiebesluit voor 2015 van kracht was. De totale premie is bestemd om de pensioen aangroei in 2015 te dekken en was groter dan de premie die benodigd was om de pensioenaangroei in 2015 van € 4,5 miljoen te dekken.

Overige factoren (- € 2,0 miljoen)

Andere factoren die van invloed zijn op de financiële positie van SPT zijn

- i) het verschil tussen ontvangen waardeoverdrachten en de aangroei van de voorziening pensioenverplichtingen door waardeoverdrachten
- ii) het verschil tussen de beschikbare middelen voor kosten en de daadwerkelijke kosten

Ontwikkeling van het deelnemersbestand

Deelnemersbestand	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioengerechtigden	Totaal
Stand per 31-12-2014	503	474	122	1.099
mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	32			32
Ontslag met premievrije aanspraak	47-	47		-
Waardeoverdracht		3-		3-
Ingang pensioen	1-	8-	9	-
Overlijden	1-	1-	-	2-
Afkoop				-
Andere oorzaken		2-		2-
mutaties per saldo	17-	33	9	25
Stand per 31-12-2015	486	507	131	1.124

Uitvoering van het beleid

Doelstelling in het verslagjaar

Doelstelling is het nakomen van pensioenaanspraken en pensioenrechten, waarbij het streven is ingegane pensioenen en premievrije pensioenaanspraken waardevast te houden (te indexeren). De voor dat streven geldende maatstaf is 55% van het 'afgeleide prijsindexcijfer alle huishoudens'. In de opzet van de pensioenregeling wordt gestreefd naar eenvoud en transparantie en naar onafhankelijkheid van de ontwikkelingen in de sociale zekerheid.

SPT streeft ernaar deze doelstelling te bereiken met aanvaardbare en stabiele premies. Het strategisch beleggingsbeleid van SPT is erop gericht om binnen de door het Bestuur aanvaarde risico's maximale beleggingsresultaten te genereren, zodat SPT op lange termijn een gezonde financiële positie heeft. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de doelstellingen en het risico dat wordt gelopen. Dit wordt met een Asset Liability Management (ALM) studie getoetst. Deze ALM-studie wordt minimaal één maal per drie jaar uitgevoerd, voor het laatst in 2015.

Financiering van de pensioenregeling

Kostendekkende en gedempte premie

De kostendekkende premie voor het jaar 2015 is berekend op basis van de per 1 januari 2015 geldende rentetermijnstructuur en bedraagt €5,0 miljoen, zoals deze door De Nederlandsche Bank (DNB) is gepubliceerd. De berekening van de gedempte premie wordt gebaseerd op het 3-jaarsgemiddelde van de marktrente en bedraagt in 2015 € 4,5 miljoen. Het 3-jaarsgemiddelde dat is gehanteerd voor de berekening van de gedempte premie voor 2015 is de marktrente van ultimo 2012, 2013 en 2014.

Werkgevers- en deelnemerspremie

In 2015 bedroeg de werkgevers- en werknemerspremie 21 % van de salarissom. Tezamen bedroeg de totale feitelijke premie € 5,3 miljoen.

Indexatie

Het Bestuur heeft besloten de pensioenrechten per 1 januari 2016 niet te verhogen. Per 31 december 2015 is de cumulatieve indexatie achterstand hierdoor voor de deelnemers 12,23% en voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden 25,84%.

Premie 2015

De premie van 21% van de premiepensioengrondslag is in 2015 vastgesteld op basis van de op dat moment van toepassing zijnde pensioenregeling en wetgeving. Per 1 januari 2015 is de pensioenregeling aangepast. De wijziging in de pensioenregeling betreft de verlaging van de jaarlijkse pensioenopbouw van 2,15% in 2014 naar 1,875% in 2015.

Beleggingen

Het pensioenfonds is verantwoordelijk voor een goede financiële uitvoering van de pensioenregeling. Tegelijkertijd heeft het pensioenfonds een maatschappelijke verantwoordelijkheid en zal zij het vermogen op een verantwoorde wijze willen beleggen. Dit sluit ook aan bij de karakteristieken van de deelnemers en de aangesloten ondernemingen die aan de hand van een aantal principes (“do no harm”, “do good”, “do better”) een duurzaamheidsbeleid voeren vanuit de krachtige overtuiging dat elke verandering bij het bedrijf zelf moet beginnen. Het pensioenfonds voert daarom een verantwoord beleggen beleid. Bij verantwoord beleggen gaat het bestuur uit van de volgende, voor het bestuur relevante aspecten: milieu, sociaal-maatschappelijk beleid en governance. Daartoe kunnen eventueel ook worden gerekend: ethiek en integriteit. Het bestuur heeft als belegger verschillende mogelijkheden om verantwoord te beleggen, waaronder het uitsluiten van bedrijven waarin een fonds niet wil beleggen, thematisch beleggen en doelbeleggingen en het gesprek aangaan met bedrijven waarin een fonds investeert. Ook kan zij door actief stemgedrag in aandeelhoudersvergaderingen of andere wijzen invloed uitoefenen op het management van bedrijven. Omdat het pensioenfonds het vermogensbeheer uitbesteed aan Delta Lloyd Asset Management zal haar beleid aan moeten sluiten op de door het pensioenfonds gewenste invulling. Delta Lloyd Asset Management vult verantwoord beleggen voor het pensioenfonds op de volgende wijze in:

- Bedrijven uitsluiten die internationale principes op het gebied van mensenrechten, milieu, arbeidsomstandigheden en corruptie schenden en/of betrokken zijn bij controversiële wapens;
 - Meewegen van informatie over milieuaspecten, de sociale omstandigheden en het goed ondernemingsbestuur (ESG informatie) van de bedrijven en landen bij het nemen van investeringsbeslissingen;
 - Als actief aandeelhouder een stem laten horen op aandeelhoudersvergaderingen, en publicatie van het stemgedrag;
 - Aangaan van het gesprek met bedrijven waarin wordt belegd om hun prestaties op korte en lange termijn te verbeteren;
 - Actief volgen van marktontwikkelingen en thema's op het gebied van verantwoord beleggen en duurzaamheid;
 - Rapporteren van conform de standaarden van het Global Reporting Initiative (GRI);
- Daarmee heeft Delta Lloyd Asset Management verantwoord beleggen ingebed in haar beleggingsbeleid, en sluit zij aan bij beleggingsbeginselen van het pensioenfonds op dit gebied.

In 2015 is wederom veel aandacht geweest voor het beleggingsbeleid.

Er is veel aandacht geweest voor de renteontwikkeling. Met de vermogensbeheerder is gesproken over hun visie op de renteontwikkeling en welke strategie zij voeren voor de verschillende scenario's ten aanzien van de vastrentende beleggingsfondsen. Tevens is overwogen de rentecontracten (swaps) die worden ingezet voor de strategische renteafdekking te verkopen en opnieuw af te sluiten vanwege de positieve waarde die deze vertegenwoordigen. Dit levert echter geen meerwaarde vanwege het strategisch beleid om 75% van de rente af te dekken. Dit betekent dat voor een gelijke afdekking nieuwe posities tegen de vigerende marktprijzen moeten worden aangeschaft.

Door de beleggingsadviseur is een analyse verricht inzake de vastrentende portefeuille. Hieruit is geconstateerd dat de door de vermogensbeheerder gehanteerde bandbreedte zeer ruim is. Zowel de performance ten opzichte van de benchmark als de

risicogewogen performance (informatieratio) van de vastrentende beleggingsfondsen is echter zeer goed. Ook biedt de kwartaalrapportage van DLAM na de verbeteringslag goed inzicht in de samenstelling van de performance en de daarmee samenhangende risico's. Desondanks valt het risicoprofiel van de beleggingsfondsen buiten de risicohouding van SPT. Een behoudender profiel is daarom gewenst. Omdat bij de vermogensbeheerder op korte termijn geen alternatief voor de huidige vastrentende beleggingsfondsen voor handen was en een uitbestedingstraject loopt voor een nieuwe vermogensbeheerder, is besloten het huidige mandaat voorlopig naar beste kunnen te beheren.

Begin 2015 is een ALM studie uitgevoerd. Daarbij is rekening gehouden met de Beleggingsbeginselen en door sociale partners vastgestelde risicohouding. Het algemene uitgangspunt daarbij is voorzichtigheid met als primaire doelstelling nominale zekerheid en als secundaire doelstelling toeslagverlening op basis van prijsinflatie. De belangrijkste financiële spelregels zoals vastgesteld door sociale partners voor de bespreking van de ALM studie zijn (i) 1,1% kans op korten gedurende 15 jaar, (ii) verwachte korting op opbouw van 0,1% per jaar en (iii) een toeslagverlening van 55% van prijsinflatie. Bij de uitkomsten van de ALM-studie is gekeken naar diverse mogelijkheden. In het bijzonder de impact van aanpassen van de renteafdekking, aanpassen van de beleggingsmix en uitbreiden van de beleggingsmix met additionele beleggingscategorieën. Hierbij is gekeken in hoeverre bepaalde beleggingskeuzes zowel bijdragen aan een betere financiële positie van het fonds en resultaat voor de deelnemer als tegemoetkomen aan de door sociale partners vastgestelde risicohouding. Op basis daarvan is besloten om de rentehedge te verlagen en de beleggingsmix uit te breiden met de beleggingscategorieën opkomende markten voor zowel zakelijke als vastrentende waarden. Omdat het pensioenfonds gedurende 2015 in onderdekking kwam, zijn de aanpassingen in de portefeuille niet uitgevoerd omdat dit een verhoging van het risicoprofiel van het fonds zou inhouden. Dit is niet toegestaan tijdens een situatie van onderdekking.

Uit de ALM-studie bleek ook dat de eerder door het pensioenfonds vastgestelde toeslagambitie van 70% van de prijsinflatie niet haalbaar is. Daarop is de toeslagambitie aangepast en vastgesteld op 55% van de prijsinflatie. In de tweede helft van het jaar is gestart met het selectietraject voor de hernieuwde uitbesteding van het vermogensbeheer. Hiertoe zijn verschillende vermogensbeheerders, inclusief de bestaande vermogensbeheerder Delta Lloyd Asset Management, uitgenodigd voorstellen te doen en zijn diverse bedrijfsbezoeken afgelegd. Ook zijn referentiegesprekken gevoerd. Op basis van vooraf vastgestelde criteria is begin 2016 een voorkeurskandidaat geselecteerd met wie het Bestuur exclusief in onderhandeling gaat.

Gedurende 2015 is met de vermogensbeheerder gesproken over verdere verbetering van de kwartaalrapportage. Naar aanleiding daarvan is een risicomonitor toegevoegd en is de rapportage over de renteafdekking uitgebreid en aan de kwartaalrapportage toegevoegd. Ook is de kwaliteit van het aanleveren van data door de vermogensbeheerder voor de maandrapportage, kwartaalrapportage en jaarrapportage verbeterd. Om periodiek bevestiging te krijgen dat gedurende het kwartaal door DLAM binnen de aangegeven bandbreedtes is gehandeld verstrekt de vermogensbeheerder voortaan maandelijks een compliance statement. Desondanks heeft de beleggingscommissie regelmatig de kwaliteit van de dienstverlening met de

vermogensbeheerder moeten bespreken vanwege uitstaande punten en slechte opvolging van acties.

De adviezen van de certificerend actuaris bij de jaarrekening 2014 en de uitstaande punten van de visitatiecommissie ten aanzien van de beleggingen zijn opgevolgd.
Communicatiebeleid

In 2015 zijn alle reguliere communicatie-activiteiten uitgevoerd conform de voorgenomen planning. Daarnaast is het communicatiebeleid geactualiseerd en de strategie in een nieuwe beleidsnota vastgelegd.

Er werden in 2015 twee nieuwsbrieven verstuurd. Beide nieuwsbrieven waren van algemene aard en hebben aandacht geschonken aan actualiteiten, zoals bijvoorbeeld de haalbaarheidstoets en beleidsdekkingsgraad. Bovendien heeft het verantwoordingsorgaan aan beide nieuwsbrieven een bijdrage geleverd.

De SPT-website werd aangepast ter voorbereiding op de digitale communicatie van Pensioen 1-2-3 (o.a. startbrief nieuwe stijl) dat uiterlijk per 1 juli 2016 live gaat.

Uitbesteding

Uitbestedingsbeleid

Het uitbestedingsbeleid heeft tot doel de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Het uitbestedingsbeleid beschrijft de uitgangspunten voor uitbesteding, het uitbestedingsproces, de eisen die aan de uitvoerder gesteld worden, hoe de continuïteit van de uitbestede processen gewaarborgd wordt en hoe getoetst wordt of de wijze waarop de uitbestede processen worden uitgevoerd nog in overeenstemming is met de gemaakte afspraken. Het Bestuur is en blijft te allen tijde verantwoordelijk voor een beheerste en integere bedrijfsvoering, ook voor het gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed. Het beleid is in de loop van 2016 vastgelegd in een beleidsnota.

Uitbesteding vermogensbeheer en pensioenbeheer

De Pensiondesk ondersteunt het Bestuur en voert de financiële- en de Pensioenadministratie uit. Tevens ondersteunt de Pensiondesk het Bestuur bij het toezicht op het vermogensbeheer en op het terrein van risicobeheersing. Hierbij steunt het Bestuur op de ISAE 3402 rapporten die zij jaarlijks ontvangt van Delta Lloyd (DL). Delta Lloyd is op basis van een Investment Management Agreement door het Bestuur aangesteld voor het beheren van het vermogen en het adviseren van het Bestuur over het beleggingsbeleid. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van DL zijn schriftelijk vastgelegd.

In 2015 zijn uitbestedingsprocessen van start gegaan in samenwerking met Sprenkels & Verschuren met betrekking tot het vermogensbeheer en de pensioen administratie. Deze processen lopen conform planning en zullen naar verwachting medio 2016 tot definitieve besluitvorming leiden.

Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten van pensioenfondsen hebben ook in 2015 bij politiek, toezichthouders, de media en het algemeen publiek onverminderd in de belangstelling

gestaan. Onder uitvoeringskosten wordt in dit verband verstaan de kosten van pensioenbeheer, vermogensbeheer en de transactiekosten.

Onder kosten van pensioenbeheer wordt verstaan de pensioenadministratiekosten, de communicatiekosten, de werkgeverskosten, de kosten van Bestuur en financieel beheer en de projectkosten. De pensioenbeheerkosten zijn feitelijk de pensioenbeheerkosten die direct door SPT gemaakt zijn gecorrigeerd voor kosten gemaakt ten behoeve van activiteiten op het gebied van vermogensbeheer. Over 2015 bedragen deze pensioenbeheerkosten € 1.075,- per premiebetalende deelnemer en gepensioneerde. Ten opzichte van 2014 zijn deze kosten gestegen met € 47,-.

Kosten	2015	2014
Pensioenuitvoeringskosten	€ 415.000	€ 372.000
Vermogensbeheerkosten	€ 248.000	€ 270.000
Transactiekosten	€ 194.000	€ 203.000
In euro per deelnemer (excl. gewezen deelnemers)	€ 1.074,55	€ 1.027,20
Vermogensbeheerkosten	0,16%	0,21%
Als % van het gemiddeld belegd vermogen (excl. derivaten)		

Onder kosten van vermogensbeheer worden de beheerkosten van de beleggingen verstaan, prestatieafhankelijke vergoedingen en de kosten van bewaarloon. Deze kosten bedragen voor 2015 € 0,2 miljoen (2014: € 0,3 miljoen).

		2015		2014	
		beheerskosten	performance fees	beheerskosten	performance fees
Aandelen	Mature markets	€ 48.000	€ 0	€ 96.000	€ 0
Vastrentende waarden	Staatsobligaties, niet index linked	€ 122.000	€ 0	€ 110.000	€ 0
Vastrentende waarden	Credits	€ 63.000	€ 0	€ 61.000	€ 0
Derivaten		€ 15.000		€ 3.000	
Totaal		€ 248.000	€ 0	€ 270.000	€ 0

Onder transactiekosten wordt verstaan de kosten die gemaakt moeten worden om een beleggingstransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten worden gezien als onderdeel van het bedrag waarvoor beleggingsinstrumenten worden gekocht dan wel verkocht. De aangegeven transactiekosten zijn geschat en betreffen de standaard op- en afslagen die worden gehanteerd bij aankoop of verkoop van de fondsen.

In onderstaand overzicht is de aansluiting tussen de vermogensbeheerkosten in de staat van baten en lasten en het bestuursverslag weergegeven.

	2015	2014
Ontvangen facturen vermogensbeheerkosten en afgerekend in 2015	316.000-	351.000-
Ontvangen facturen vermogensbeheerkosten en afgerekend in 2016	231.000	241.000
Totaal vermogensbeheerkosten in staat van baten lasten 2015	85.000-	110.000-
Beheerkosten in DL's beleggingsfondsen	233.000	267.000
Performance fees in DL's beleggingsfondsen	-	-
Transactiekosten in DL's in beleggingsfondsen	194.000	203.000
Overige kosten (beheer derivaten)	15.000	3.000
Totaal kosten vermogensbeheer opgenomen in bestuursverslag	442.000	473.000

In de Toelichting op de Jaarrekening onder punt 13 worden de vermogensbeheerkosten verder toegelicht.

Beleidswijzigingen

Statuten

Naar aanleiding van de aanpassingen in het bestuursmodel van SPT als gevolg van de Wet versterking Bestuur Pensioenfondsen zijn de statuten aangepast teneinde eventuele remuneratie van een of meerdere bestuursleden mogelijk te maken.

Reglementen

Het pensioenreglement is aangepast vanaf 1 januari 2015. De belangrijkste wijzigingen hierin was de verlaging van de jaarlijkse pensioenopbouw van 2,15% naar 1,875%.

Haalbaarheidstoets

In lijn met het financiële toetsingskader dat per 1 januari 2015 in werking is getreden heeft het Bestuur een aanvangshaalbaarheidstoets gedaan. De haalbaarheidstoets zal vervolgens jaarlijks worden uitgevoerd.

Hiervoor heeft het Bestuur kwantitatieve grenzen aangegeven overeenkomstig de lange termijn risicohouding van SPT. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwacht pensioenresultaat en de risico's die hierbij gelden. De uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets geven aan dat:

- het verwachte pensioenresultaat boven de gekozen ondergrenzen op fondsniveau blijft.
- De afwijking van het verwachte pensioenresultaat bij slecht weer binnen de gekozen grenzen blijft.
- het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is.
- het fonds voldoende herstelcapaciteit heeft om binnen de wettelijke hersteltermijn op de vereiste dekking te komen..

Het bestuur heeft in overleg met sociale partners de kwantitatieve ondergrenzen vastgesteld. Vanuit de feitelijke positie is de mediaan bepaald op 85% met een relatieve afwijking t.o.v. de mediaan van 25%. Vanuit de evenwichtssituatie is de mediaan ook bepaald op 85%.

Risicomanagement

Principes

Het Bestuur van SPT is verantwoordelijk voor de beheersing van de risico's. Hiertoe heeft het Bestuur een Control Framework ingericht, met als uitgangspunt om een beheersingskader te hebben dat passend is bij het profiel van SPT en voor de risico's die SPT loopt. Het Control Framework helpt het Bestuur om vanuit de lange termijn doelstellingen van het Pensioenfonds en met inachtneming van de interne en externe omgeving, risico's structureel in kaart te brengen en daarop een beheerskader in te richten, zodat doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. Binnen dit raamwerk worden door het Bestuur balans-, financiële en niet financiële risico's geïdentificeerd, de impact en waarschijnlijkheid van deze risico's vastgesteld en acties gedefinieerd om met 'redelijke zekerheid' de gestelde doelstellingen te realiseren, waarna bijsturing mogelijk is. De wijze waarop het Bestuur de risico's identificeert en periodiek beoordeelt sluit aan op de door DNB gehanteerde vernieuwde toezichtaanpak FOCUS! Het onderwerp Risicomanagement is een vast onderdeel van iedere bestuursvergadering. Elke maand beoordeelt het Bestuur de ontwikkeling van de belangrijkste risico's waarbij de ontwikkelingen in de externe omgeving nadrukkelijk in overweging genomen worden. Als hier aanleiding voor is zal het Bestuur tussentijds een beoordeling van de risico's uitvoeren. De hieronder beschreven risicobeheersingsystemen zijn erop gericht de risico's zoveel als mogelijk te onderkennen en te beheersen. Door middel van het gekozen model wordt voldaan aan zowel de wettelijke eisen als ook de aanvullende eisen die het Bestuur stelt aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Voor een effectieve beheersing van de risico's is het noodzakelijk om de onderlinge afhankelijkheid van risico's te doorgronden. Het integrale risico management proces geeft het Bestuur de benodigde structuur om risico's en mitigerende maatregelen binnen een consistente methodologie met inachtneming van de lange termijn doelstellingen van SPT te identificeren zonder de interne en externe ontwikkelingen uit het oog te verliezen. Het proces beoogt een balans te vinden tussen risico en rendement, een effectieve uitvoering van de regeling en beheersbare kosten.

Het Bestuur benadrukt dat sommige risico's zich anders dan vooraf ingeschat en/of onverwacht kunnen manifesteren, bijvoorbeeld risico's op looninflatie en ontwikkelingen op de financiële markten.

Risicomanagement proces

Het integrale risico management proces als onderdeel van het Control Framework van SPT is gebaseerd op het zogenaamde "three lines of defense model" (De "first line" bestaat uit "Management Controls" en interne controle maatregelen, de "second line" bestaat ondermeer uit "Financial control, Security, Risk management, Quality, Inspection en Compliance" en de "third line" bestaat uit de internal audit". De "first" en de "second line" worden uitgevoerd door het management, terwijl de "third line" onder verantwoordelijkheid van VO en Bestuur plaatsvindt, middels ondermeer de Visitatiecommissie.

Door voort te bouwen op de controls van de uitvoeringsorganisaties, die controls te begrijpen en te (laten) valideren en deze vervolgens onafhankelijk actief te monitoren wordt de beheersorganisatie bij SPT op een effectieve en efficiënte wijze ingericht. Bij de uitvoering van het risicobeheer voor SPT zijn betrokken het Bestuur (ondersteund door de BeleggingsCommissie (BC)), en de Pensiodesk.

Het Bestuur heeft bij het bepalen van de eigen risicobereidheid de door het Bestuur nagestreefde doelstellingen van SPT als uitgangspunt genomen en daarbij tevens de door het Bestuur geformuleerde beleggingsovertuigingen (SPT Investment Beliefs) in aanmerking genomen.

Eén van de fundamentele elementen in het SPT Control Framework is het Risk and Control Self Assessment als middelpunt van het risico management proces. Het model is een tool welke SPT gebruikt om voor alle geïdentificeerde risico's te beschrijven wat het risico is, wat de bruto risico score is, hoe de controls ingericht zijn en of deze preventief of detectief zijn, of de controls in opzet en werking effectief zijn, wat het residual risk na werking van mitigerende maatregelen is en of er acties gedefinieerd zijn om de benodigde risico mitigerende maatregelen te versterken. Door middel van het model wordt voor de voornaamste risico's jaarlijks de classificatie van de risico's beoordeeld en de effectiviteit van de risico mitigerende maatregelen getoetst waarover aan het Bestuur gerapporteerd wordt door middel van het dashboard. Het dashboard geeft het Bestuur en de Pensioendesk op deze wijze inzicht in de actuele stand van de risico en rendements indicatoren en is feitelijk het sluitstuk van het SPT risico management proces.

Het Bestuur heeft de risico's geïdentificeerd en ingedeeld in de hoofdgroepen balansrisico's, financiële risico's en niet-financiële risico's en stelt waar mogelijk normen en bandbreedtes voor deze risico's vast.

De door het Bestuur vastgestelde normen worden vastgesteld op basis van veronderstellingen over de onderliggende risico's op de lange termijn. Bij het meten van de realisatie ten opzichte van de normen wordt rekening gehouden met de actuele situatie van SPT en korte termijn risico's. Op deze wijze krijgt het Bestuur inzicht in de korte termijn risico's en kan het beleid op korte termijn eventueel (tijdelijk) worden bijgestuurd.

Balansrisico's

Het Bestuur heeft nadere invulling gegeven aan het beleid met betrekking tot de risico capaciteit en de eigen risicobereidheid van SPT door verdere normen voor de volgende balansrisico's te stellen:

- de mate waarin de indexatieambitie kan worden gerealiseerd;
- de volatiliteit van de dekkingsgraad (de beweeglijkheid van de assets ten opzichte van de verplichtingen).

Financiële risico's

Een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid is het beheersen van financiële risico's. SPT verkleint deze risico's primair door te zorgen voor een goede spreiding van de beleggingen over en binnen de diverse beleggingscategorieën. Beperking van het 'risico van gebrek aan diversificatie' is een essentieel element bij het vaststellen van het strategisch beleggingsbeleid. Diversificatie werkt goed in normale marktomstandigheden, maar in tijden van crisis (zoals in 2008) kan dat diversificatie-effect (veel) minder groot zijn of zelfs (tijdelijk) niet meer opgaan. Het Bestuur onderkent dit. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten ter vermindering van het risicoprofiel dan wel om een doeltreffend portefeuillebeheer te vergemakkelijken. Het Bestuur heeft de hiermee samenhangende risico's onderkend en heeft aan de vermogensbeheerder strikte richtlijnen meegegeven voor het gebruik van derivaten. Het Pensioenfonds monitort de naleving hiervan doorlopend.

Niet-financiële risico's

Het Pensioenfonds onderkent ook een aantal niet financiële risico's waaronder het omgevingsrisico, SPT performance risico, IT-risico en juridisch risico. Deze risico's worden continu gemonitord. Periodiek worden deze risico's en daarvoor getroffen beheersmaatregelen gerapporteerd aan en besproken in het Bestuur, als onderdeel van de reguliere risico rapportage over alle geïdentificeerde risico's. In de toelichting op de Jaarrekening onder "Risicobeheer" wordt een nadere uitleg gegeven van de wijze waarop het Bestuur het beheer van de verschillende risico's heeft ingericht.

De risico's waar SPT in 2015 extra aandacht aan heeft besteed zijn met name het renterisico en het integriteitsrisico.

Renterisico

Het renterisico is het risico op een verandering van de dekkinggraad van het pensioenfonds als gevolg van een verandering van de rente. De rente termijn structuur wijzigde in 2015 met 0,2 % en leidde tot een verhoging van de technische voorzieningen van het fonds met ca. 10 miljoen euro.

Risicobereidheid ten aanzien van het renterisico

Het bestuur heeft zich in 2015 gebogen over het strategische renteafdekkingniveau en onderzocht wat de impact zou zijn bij een verlaging naar minder dan 75% renteafdekking. Bij de overweging is de bestaande risicohouding als uitgangspunt gehanteerd. De uitkomsten uit het risicobereidheidsonderzoek, dat onder sociale partners is gehouden, hebben geen wezenlijk andere inzichten gegeven inzake de vertaling naar de portefeuille. Het bestuur heeft geconcludeerd dat de strategische renteafdekking van 75% niet passend is en gestreefd zal worden de renteafdekking stapsgewijs te verlagen naar 60% in de komende jaren.

Het pensioenfonds heeft er tot op heden voor gekozen om het renterisico voor 75% af te dekken. Er wordt renterisico afgedekt om het korte termijn risico van de nominale dekkinggraad te beperken. Het nominale renterisico wordt niet volledig afgedekt. Aangezien rentestijgingen en een toename van inflatie vaak samengaan, zou het inflatierisico toenemen wanneer het renterisico volledig wordt afgedekt. Het mitigeren van het inflatierisico is op lange termijn van belang voor een waardevast pensioen. Bovendien past het bij onze visie op de middellange termijn dat de inflatie structureel zou kunnen toenemen naar 3%. Het aangepaste beleid van renteafdekking (streven naar 60%) wordt ondersteund door de in 2015 uitgevoerde ALM studie.

De beheersingsmaatregelen met betrekking tot het renterisico

Het pensioenfonds heeft de volgende beheersmaatregelen genomen:

Het pensioenfonds bepaalt als onderdeel van het risicoprofiel van de beleggingen de hoogte van de strategische renteafdekking.

In het beleggingsplan wordt jaarlijks de hoogte van de renteafdekking bepaald. Hierbij wordt een bandbreedte waarbinnen de renteafdekking zich dient te bevinden bepaald. Deze bandbreedte vormt het kader voor DL om renteafdekking in te vullen. Het bestuur kan gedurende het jaar besluiten om de hoogte van de renteafdekking aan te passen

indien hier aanleiding toe is. Deze aanleiding kan gelegen zijn in de ontwikkeling van de dekkingsgraad of bijvoorbeeld onverwachte (extreme) marktomstandigheden.

Integriteitsrisico

Het risico dat de integriteit van het Pensioenfonds wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie dan wel van het bestuur, afgemeten aan wet- en regelgeving en maatschappelijke en door SPT opgestelde gedragscode.

In 2015 heeft het fonds een risicoanalyse van de integriteitsrisico's uitgevoerd waarin belangenverstremgeling een belangrijke rol speelde. De uitkomsten van de analyse geven aan dat het risico met de grootste waarschijnlijkheid/ impact is belangenverstremgeling door combinatie van bestuursfuncties en functies bij de werkgever.

Tot op heden heeft dit nooit aanleiding tot discussie gegeven en zijn alle bestuursbesluiten unaniem genomen. Jaarlijks wordt door betrokkenen de naleving van de gedragscode, die tot doel heeft te verzekeren dat alle activiteiten van het fonds op een integere wijze worden uitgevoerd en de (schijn van) verstremgeling van zakelijke en prive belangen wordt vermeden, schriftelijk bevestigd. De compliance officer heeft geen overtredingen van de gedragscode geconstateerd en geen incidenten aan DNB gemeld.

Governance en compliance

In 2014 is de Governance van SPT aangepast en in lijn gebracht met de Wet versterking Bestuur pensioenfondsen en de Code Pensioenfondsen. Uit een eerste evaluatie blijkt dat de nieuwe structuur naar tevredenheid werkt, al blijkt het vervullen van de vacature in het Bestuur voor wat betreft de afgevaardigde van de gepensioneerden niet eenvoudig.

SPT is verplicht om vanaf 1 januari 2014 de nieuwe Code Pensioenfondsen na te leven en uit te leggen hoe en waarom op onderdelen wordt afgeweken. De Code bevat normen voor goed pensioenfondsbestuur, waarmee de transparantie op dit gebied verder wordt vergroot. Uit de analyse van de Code Pensioenfondsen is naar voren gekomen dat SPT niet (geheel) aan punt 68 voldoet om minimaal 1 bestuurslid / lid verantwoordingsorgaan in de leeftijdscategorie jonger dan 40 jaar aangesteld te hebben.

Bij het aannemen van eventuele nieuwe bestuursleden / leden Verantwoordingsorgaan probeert het Bestuur rekening te houden met de een leeftijd jonger dan 40 jaar.

Bij de samenstelling en de opvolging van het Bestuur, het Verantwoordingsorgaan en de Visitatiecommissie wordt rekening gehouden met de vereiste deskundigheid, competenties en professioneel gedrag. De SPT Gedragscode geldt voor de leden van het Bestuur, de Visitatiecommissie, het Verantwoordingsorgaan van het Pensioenfonds en voor de Pensiondesk. De gedragscode heeft tot doel te verzekeren dat alle activiteiten van het Pensioenfonds en de Pensiondesk op een integere wijze worden uitgevoerd en dat (de schijn van) verstremgeling van zakelijke en privé-belangen wordt vermeden. Jaarlijks wordt door betrokkenen de naleving over het afgelopen jaar en de naleving in het komende jaar bevestigd. De gedragscode voldoet aan de door de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht gestelde eisen. De compliance officer van SPT houdt toezicht op de uitvoering en effectiviteit van de gedragscode. De

Compliance Officer heeft geen materiële overtredingen van de gedragscode geconstateerd en geen incidenten aan DNB gemeld. Er is sprake van een compliance georiënteerde organisatie.

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Bestuursaangelegenheden

a) Evaluatie functioneren van het Bestuur

In het eerste kwartaal van 2016 heeft het Bestuur conform de procedure voor het evalueren van het eigen functioneren de jaarlijkse zelfevaluatie uitgevoerd. Hierbij werd een externe partij betrokken, die aanbevelingen heeft gedaan voor het Bestuur als geheel. Deze aanbevelingen zullen worden besproken tijdens de bestuursvergadering van mei 2016 en zal het jaarlijkse opleidingsplan hieraan worden aangepast.

b) Geschiktheidsbevordering

Eind 2015 heeft het Bestuur het Geschiktheidsplan geactualiseerd. Bij het aanpassen van het Geschiktheidsplan is gebruik gemaakt van de Handreiking goed pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie. Op basis van de Wet versterking Bestuur Pensioenfondsen is geschiktheid het centrale begrip. Geschiktheid valt uiteen in deskundigheid, competenties en professioneel gedrag. Deze driedeling is in het gehele Geschiktheidsplan doorgevoerd. De SOLL-situatie ten aanzien van de te bereiken geschiktheidsniveaus voor het Bestuur is nader uitgesplitst in deskundigheid en competenties. Op grond van de nieuwe structuur van het Geschiktheidsplan is het opleidingsplan voor de beide organen geactualiseerd. De geschiktheid van bestuursleden en andere medebeleidsbepalers blijkt in ieder geval uit opleiding, relevante werkervaring en competenties en de doorlopende toepassing hiervan. De bestuursleden hebben in 2015 deelgenomen aan in de pensioensector beschikbare gecertificeerde trainingen, en opleidingen. Deelname aan cursussen, seminars en workshops wordt geregistreerd en gemonitord. Met al deze leerinstrumenten, inclusief zelfstudie en de bestuurspraktijk, is de geschiktheid van individuele bestuursleden en het Bestuur als geheel in 2015 verder versterkt.

c) Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan, kwam drie maal bijeen met het Bestuur.

De relatie van het Verantwoordingsorgaan met het Bestuur is positief kritisch en de vergaderingen worden gekenmerkt door een open sfeer en transparant overleg. Het Verantwoordingsorgaan werd vijf maal om advies gevraagd. Zoals gebruikelijk gingen de adviesaanvragen vergezeld van een toelichting waarin de overwegingen voor het voorgenomen bestuursbesluit werden uiteengezet. De adviezen van het Verantwoordingsorgaan bestonden veelal naast het advies uit kanttekeningen, vragen en opmerkingen, die vervolgens in overleg tussen Verantwoordingsorgaan en Bestuur en Pensiondesk werden besproken. Daarna vond de definitieve besluitvorming van het

Bestuur plaats en werd de Verantwoordingsorgaan over het definitieve besluit geïnformeerd.

Het Verantwoordingsorgaan bracht advies uit over de volgende onderwerpen:

- Risicohouding
- Wijziging statuten
- Aanpassingen in de ABTN
- Aanstelling visitatiecommissie
- SPT Jaarverslag 2015

d) Pensiondesk

De jaarlijkse evaluatie van het Pensiondesk was ook dit jaar positief. Ondanks de zware werkdruk zijn de diverse adviesaanvragen en noodzakelijke veranderingen tijdig behandeld en uitgevoerd op een kwalitatief hoog niveau.

Gedurende 2015 werd de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota aangepast, om aan te sluiten op de nieuwe wet- en regelgeving

Actuariële verslag

Actuariële analyse

(EUR'000)

Bronnen	2015	2014
Saldo uit hoofde van beleggingsopbrengsten	-11.411	7.195
Saldo uit hoofde van premie	178	1.558
Saldo uit hoofde van waardeoverdrachten	-200	-3
Saldo uit hoofde van kosten	0	0
Saldo uit hoofde van uitkeringen	-58	49
Saldo uit hoofde van kanssystemen	168	-249
Saldo uit hoofde van toeslagverlening	0	0
Saldo uit hoofde van overige (incidentele) mutaties techn. Voorz.	-1.491	-1.040
Saldo uit hoofde van andere oorzaken	0	481
Totaal resultaat	-12.814	7.991

De pensioenverplichtingen zijn voornamelijk gewijzigd als gevolg van:

- wijziging van de rentetermijnstructuur;
- mutatie voor nieuwe aanspraken en risicopremies
- uitkeringen
- wijziging van actuariële grondslagen en/of methoden
- overgenomen pensioenverplichtingen

De waarde van de beleggingen is gewijzigd als gevolg van:

- wijziging van de reguliere rentetermijnstructuur
- Vervallen van de 3-maandsmiddeling
- Wijziging UFR-methode

- achterblijvende resultaten van de vermogensbeheerder

De premiebijdragen van werkgever en werknemers bedragen in totaal 21% (2014:21%) van de loonsom. De kostendekkende, feitelijke en gedempte premie zijn als volgt (conform art. 130 PW):

(EUR'000)

	2015	2014
Kostendekkende premie	4.977	4.441
Feitelijke premie	5.345	5.642
Gedempte kostendekkende premie	4.458	4.684

De samenstelling van de kostendekkende en gedempte premie in 2015 zijn als volgt bepaald:

(EUR'000)

	Kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie
Actuarieel benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies voor risico pensioenfondsen	4.113	3.641
In premie begrepen bedrag voor directe kosten	450	450
In premie begrepen bedrag voor toekomstige kosten	82	73
Benodigde solvabiliteitsopslag	332	294
totaal premie	4.977	4.458

De feitelijke premie is hoger dan de gedempte kostendekkende premie. Hiermee is voldaan aan de wettelijke eis.

De beleidsdekkingsgraad	104,1%
De aanwezige dekkingsgraad:	100,7%
De minimaal vereiste dekkingsgraad:	104,2%
De vereiste dekkingsgraad:	112,1%

De beleidsdekkingsgraad is lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en lager dan de vereiste dekkingsgraad. SPT heeft daarmee per 31 december 2015 een dekkingstekort en een reservetekort. Er dient daardoor een nieuw herstelplan te worden opgesteld.

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Onder het FTK is het 'vereist eigen vermogen' het vermogen dat hoort bij de zogeheten evenwichtssituatie van SPT. In die evenwichtssituatie is het eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen één jaar over minder middelen beschikt dan nodig om te kunnen voldoen aan de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Met andere woorden, de kans dat het pensioenfonds binnen één jaar een dekkingsgraad heeft < 100%, is kleiner dan of gelijk aan 2,5%.

De toezichthouder heeft een gestandaardiseerde methode vastgesteld om te toetsen of er voldoende eigen vermogen aanwezig is: de standaardtoets. De standaardtoets meet voor een aantal risicofactoren het mogelijke (negatieve) effect (in euro's) op het eigen vermogen. Omdat de resultaten van de standaardtoets afhankelijk zijn van marktomstandigheden en het risicoprofiel van de aanwezige beleggingen, fluctueren ze in de loop van de tijd.

De vereiste solvabiliteit op basis van deze toets bedraagt ultimo 2015 € 18,405 miljoen. Het feitelijke eigen vermogen van SPT ultimo 2015 bedraagt € 1,086 miljoen. Dit betekent dat SPT ultimo 2015 niet voldoet aan de solvabiliteitstoets.

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De vermogenspositie van SPT is slecht omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen

Gedragscode

De gedragscode geldt voor de leden van het Bestuur, het verantwoordingsorgaan en voor de medewerkers van de Pensioendesk. De gedragscode heeft tot doel te verzekeren dat alle activiteiten van het pensioenfonds op een integere wijze worden uitgevoerd en dat (de schijn van) verstrengeling van zakelijke en privébelangen wordt vermeden. Jaarlijks wordt door betrokkenen de naleving over het afgelopen jaar bevestigd. De gedragscode voldoet aan de door de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht gestelde eisen. De compliance officer van SPT houdt toezicht op de uitvoering en effectiviteit van de gedragscode. De compliance officer heeft geen materiële overtredingen van de gedragscode geconstateerd en geen incidenten aan DNB gemeld. De compliance cultuur is van een goed niveau. In overeenstemming met artikel 96 Pensioenwet wordt vermeld dat DNB en AFM in 2015 geen corrigerende maatregelen hebben getroffen.

Klachten en geschillen

Er hebben zich in 2015 geen klachten en geschillen voorgedaan.

5 Verwachtingen 2016

In 2016 wordt het uitbestedingsbeleid met betrekking tot de pensioenadministratie en het aanstellen van een (nieuwe) vermogensbeheerder afgerond en zal naar aanleiding van de uitkomsten besluitvorming een transitieproces worden ingericht dat naar verwachting in het derde/vierde kwartaal kan worden afgerond.

In 2017 zal ook een nieuwe Alm studie worden uitgevoerd.

De mogelijkheden die de nieuwe communicatiewetgeving biedt voor verdere digitalisering van de communicatie zullen helpen om de deelnemerscommunicatie naar een hoger plan te tillen.

In overleg met de sponsor wordt verder onderzocht in hoeverre in lijn met de gehanteerde verslaggevingsvereisten van toepassing voor de sponsor, de verhoging van de kostenopslag op de voorziening pensioenverplichtingen door de sponsor kan worden gegarandeerd.

Daarnaast blijft het Bestuur werken aan het toekomstbestendig maken van het pensioenfonds, door verder onderzoek naar de lang termijn financiering en optimalisatie van de uitvoering van de pensioenregelingen van het pensioenfonds.

Weert, 27 juni 2016

Het Bestuur,

M.P. Niemantsverdriet
(Voorzitter)

I.E.C. van Herten-Cuijpers
(Secretaris)

E. Goris

Verlag verantwoordingsorgaan

Jaarlijks dient het Verantwoordingsorgaan een oordeel te geven over het door het Bestuur gevoerde beleid en de wijze waarop dit is uitgevoerd. Tevens geeft het Verantwoordingsorgaan haar oordeel over de naleving van de principes voor goed Bestuur.

Het Verantwoordingsorgaan is van mening dat de samenwerking met het Bestuur goed is. Er wordt structureel vergaderd aan de hand van de jaarplanning. De agenda komt in overleg tot stand. Het Bestuur informeert het Verantwoordingsorgaan transparant en tijdig en vraagt indien nodig om advies.

Het Bestuur heeft op 7 juni 2016 het concept jaarverslag en jaarrekening 2016 beschikbaar gesteld. Op 10 juni 2016 heeft het Bestuur in een bijeenkomst een toelichting gegeven op eerder genoemde verslagen. Vragen en opmerkingen van het Verantwoordingsorgaan werden besproken en vastgelegd in notulen van deze bijeenkomst.

Het Verantwoordingsorgaan is van mening dat het Bestuur voor wat betreft 2015 haar taken naar wens en principes voor goed pensioenfondsbestuur correct heeft uitgevoerd.

Weert, 27 juni 2016

Het verantwoordingsorgaan,

J.P.F. Snoeijen

J.M.W. Seijkens

B.P.A. van den Oetelaar

Reactie bestuur op het verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het Bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor het onderzoek en de getoonde diepgang. Het Bestuur spreekt zijn waardering uit over de wijze waarop het verantwoordingsorgaan haar taken heeft uitgevoerd en accepteert de bevindingen.

Verlag visitatiecommissie

Samenvatting Rapport Bevindingen Visitatiecommissie Stichting Pensioenfonds Trespa 2015

Inleiding

Met de invoering van de Pensioenwet zijn nadere eisen gesteld aan het interne toezicht bij pensioenfonds. Met de inwerkingtreding van de Code Pensioenfonds (1 januari 2014) als vervanging voor de in 2005 geïntroduceerde Principes voor goed pensioenfondsbestuur en de Wet versterking bestuur pensioenfonds (per 1 juli 2014) zijn voornoemde eisen op een aantal aandachtsgebieden nog nader aangescherpt, met name op het gebied van de governance van pensioenfonds. De naleving van de Code Pensioenfonds maakt onderdeel uit van de visitatie.

Het intern toezicht heeft betrekking op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken bij pensioenfonds. Een adequate risicobeheersing en een evenwichtige belangenafweging door het bestuur staan daarbij centraal.

Het interne toezicht door middel van een visitatie dient met de inwerkingtreding van de Wet versterking bestuur pensioenfonds vanaf 2014 jaarlijks plaats te vinden. Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Trespa (het Fonds) heeft daaraan invulling te geven door na advies van het Verantwoordingsorgaan (VO) aan VCHolland de opdracht te verlenen tot de uitvoering van een visitatie in 2016 over het verslagjaar 2015. De onderhavige visitatie is de tweede jaarlijkse visitatie in een driejaarscyclus waarbij de algehele visitatie in 2013 de basis vormt.

Oordeel/bevindingen

De VC is van oordeel dat het Fonds voldoende actie heeft ondernomen op de aanbevelingen die voortvloeiden uit de visitatie in 2014.

Eind 2016 loopt het kapitaalcontract met Delta Lloyd (DL) af. Wettelijk gezien zijn kapitaalscontracten vanaf 1 januari 2017 niet meer mogelijk. Een belangrijk aandachtspunt van het bestuur in 2015 is het onderzoek geweest naar de verschillende alternatieven die na 1 januari 2017 voor het Fonds mogelijk zijn. Na een gedegen analyse heeft het bestuur gekozen voor eigen beheer. Ten tijde van deze visitatie was de selectie van de nieuwe pensioen- en vermogensbeheerder nog niet geheel afgerond. De Visitatiecommissie (VC) doet de aanbeveling een risicoanalyse op te stellen van de transitie van het kapitaalscontract naar een eigen beheerssituatie, de noodzakelijke beheersingsmaatregelen te treffen en de risico's te monitoren. Tevens doet de VC de aanbeveling in de communicatie naar de deelnemers de overwegingen van het bestuur voor eigen beheer te betrekken. De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de notulering van de bestuursvergaderingen aanzienlijk is verbeterd. De VC blijft in verband met de evenwichtige belangenafweging aandacht vragen voor een duidelijke vastlegging van de overwegingen bij de besluitvorming in het bestuur. Dit geldt nadrukkelijk voor de besluitvorming in de aanloop naar de nieuwe eigen beheerssituatie per 1 januari 2017.

De kosten pensioenbeheer van het Fonds zijn relatief hoog en laten een stijgende tendens zien. Ook voor 2015 zijn de kosten per deelnemer gestegen in verband met de extra activiteiten van het Fonds in verband met de beëindiging van het kapitaalcontract bij DL. De VC doet de aanbeveling de kosten per deelnemer te benchmarken met die

van andere vergelijkbare pensioenfondsen. De resultaten van deze benchmarking kunnen ook worden afgezet tegen de kosten van alternatieve uitvoeringsmogelijkheden. Deze benchmarking geeft het bestuur ook inzicht in de houdbaarheid van het gekozen bedrijfsmodel. Tevens kunnen de resultaten worden meegenomen in de communicatie aan de deelnemers.

De VC heeft kunnen vaststellen dat de implementatie van het nFTK door het Fonds op adequate wijze is gerealiseerd. Dit geldt ook voor de Code Pensioenfondsen (CP). De normen van de CP worden grotendeels door het Fonds nageleefd. De VC heeft nog een paar kleine aanbevelingen gedaan.

De VC heeft kunnen vaststellen dat de relatie tussen bestuur en VO van een goed niveau is. De informatieverschaffing is toereikend. Het VO neemt daarbij ook een positief kritische houding in en weet haar rol steeds beter in te vullen.

Met betrekking tot de uitbestedingsrelaties zal vanaf 2017 sprake zijn van een nieuwe situatie. De VC heeft kunnen vaststellen dat in de selectie naar een nieuwe pensioen- en vermogensbeheerder door het bestuur aandacht gegeven wordt aan invulling van de wettelijke vereisten. Met betrekking tot het kapitaalscontract bij DL heeft de VC kunnen vaststellen dat het bestuur een kritische benadering van de kwaliteit in de dienstverlening volgt. Er is sprake van een periodieke evaluatie van de externe dienstverleners. Aan de wettelijke normen wordt voldaan. Met betrekking tot de nieuwe situatie per 1 januari 2017 doet de VC de aanbeveling de activiteiten die hieruit voortvloeien projectmatig vast te leggen en de realisatie nauw te volgen. De doorlooptijd kan lang zijn. Naar de mening van de VC wordt in algemene zin voldaan aan de wettelijke vereisten met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering. In dit kader doet de VC wel de aanbeveling met de (nieuwe) compliance officer een werkplan te maken en alsnog over 2015 een rapportage te laten verzorgen. In het werkplan zou een wat bredere taakopvatting van de compliance officer met betrekking tot de beheersing van integriteitsrisico's kunnen worden opgenomen.

Met betrekking tot de deskundigheid/geschiktheid is het Fonds van mening dat aan alle eisen wordt voldaan. De VC kan de mening van het bestuur daarin volgen. Het Fonds beschikt over een Nota geschikt pensioenfondsbestuur waarin o.a. op structurele wijze aandacht gegeven wordt aan (de bevordering van de) deskundigheid en geschiktheid van het bestuur en VO. De VC doet daarbij de aanbeveling aan het VO een competentievisie vast te stellen en het opleidingsbeleid daarop in overleg met het bestuur af te stemmen.

Jaarlijks vindt bij het Fonds een zelfevaluatie plaats van het functioneren van het bestuur zowel collectief als individueel. De resultaten van die zelfevaluatie worden betrokken bij het opleidingsbeleid. De VC doet daarbij de aanbeveling de resultaten van de zelfevaluatie vast te leggen en de daaruit voortvloeiende acties te monitoren. Tevens doet de VC de aanbeveling het proces van zelfevaluatie vast te leggen in de ABTN.

Met betrekking tot de bevordering van de diversiteit binnen de fondsorganen doet de VC de aanbeveling het diversiteitsbeleid meer te expliciteren en daarover ook verslag te doen in het jaarverslag.

Het bestuur geeft rekeninghoudend met de uit het kapitaalscontract voortvloeiende beperkingen op optimale wijze invulling aan het beleggingsproces. De

beleggingsadviescommissie geeft daarbij een goede ondersteuning in de advisering en monitoring. De rapportages zijn ook qua frequentie en inhoud verbeterd. Naar aanleiding van het nFTK heeft het Fonds een nieuwe ALM-studie laten uitvoeren rekeninghoudend met de vastgestelde risicohouding. Op basis van de resultaten daarvan heeft het bestuur het voornemen om het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille iets te vergroten. Vanwege de financiële positie is dat op dit moment nog niet toegestaan. In verband met de nieuwe eigen beheerssituatie per 1 januari 2017 doet de VC de aanbeveling bij de keuze van de nieuwe vermogensbeheerder ook de bestaande governancestructuur nog eens te evalueren op toereikendheid en doelmatigheid. De Guidance Vermogensbeheer van DNB kan daarbij een belangrijke spiegel zijn. De VC is van oordeel dat het beleggingsbeleid en uitvoering voldoen aan de wettelijke vereisten. Een aandachtspunt voor het bestuur is de prudent person regel. De VC doet nog de aanbeveling de beleggingsbeginselen van het Fonds nader te concretiseren.

Met betrekking tot het risicobeleid is binnen het Fonds sprake van een gestructureerde aanpak. Het beleid is afdoende gedocumenteerd. Risicobeheersing is onderdeel van de bestuurscyclus. Het Fonds maakt met betrekking tot de wijze van risicobeheersing gebruik van de "three lines of defense". De VC doet de aanbeveling op basis van ene gestructureerde opzet de invulling hiervan te evalueren en vast te leggen. Vanwege de financiële positie van het Fonds is het crisisplan in werking getreden. Het bestuur heeft de deelnemers daarvan op de hoogte gesteld. Het bestuur houdt verscherpt toezicht en anticipeert op mogelijke maatregelen. De VC doet de aanbeveling over de ontstane situatie transparant en tijdig met de deelnemers te communiceren.

De VC heeft kunnen vaststellen dat met betrekking tot (de vaststelling van) de risicohouding het Fonds heeft voldaan aan de wettelijke bepalingen en voorschriften.

Het Fonds geeft op een goede wijze invulling aan de communicatie met de deelnemers. Er is sprake van een periodieke evaluatie rekeninghoudend met de externe ontwikkelingen. De VC heeft kunnen vaststellen dat een aantal elementen in de algemene communicatie nog ontbreken en doet daarbij de aanbeveling deze alsnog mee te nemen. De communicatie zou meer deelnemersgericht kunnen zijn. In meer algemene zin zou meer aandacht gegeven kunnen worden aan de risico's van het Fonds inclusief de risico's die aan de CDC-regeling zijn verbonden. De taken en verantwoordelijkheden van de communicatiecommissie dienen schriftelijk te worden vastgelegd. Het communicatieplan dient in verband met de Wet Pensioencommunicatie op korte termijn te worden geactualiseerd. In het communicatiebeleid geeft het Fonds ook aandacht aan de vergroting van de pensioenbewustwording bij de deelnemers. De VC doet de aanbeveling Pensioen 1-2-3 te betrekken in de communicatie.

De visitatiecommissie

Reactie bestuur op het verslag van de Visitatiecommissie

Het Bestuur heeft op 27 mei 2016 met belangstelling kennisgenomen van de bevindingen, het oordeel en de aanbevelingen van de Visitatiecommissie. De aanbevelingen worden door het Bestuur onderschreven en zullen worden opgenomen in de jaarlijkse planning.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2015

Na bestemming van het saldo van baten en lasten

(EUR'000)

		31 december 2015	31 december 2014
	Ref.		
Beleggingen voor risico pensioenfonds			
Aandelen	4	31.987	31.818
Vastrentende waarden	4	111.120	106.446
Derivaten	4	9.847	13.074
		152.954	151.338
Vorderingen en overlopende activa			
Vooruit betaalde bedragen	5	1	1
Liquide middelen	6	1.946	854
		154.901	152.193

(EUR'000)

		31 december 2015	31 december 2014
	Ref.		
Stichtingskapitaal en reserves			
Overige reserves	7	1.086	13.900
		1.086	13.900
Technische voorzieningen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor rekening van het pensioenfonds	8	152.246	137.444
Overige schulden en overlopende passiva			
Rekening courant sponsors	9	156	370
Verzekeringsmaatschappijen		57	62
Derivaten		1.257	-
Overlopende passiva	9	99	417
		1.569	849
		154.901	152.193

Staat van baten en lasten over 2015

(EUR'000)

		2015	2014
	Ref		
	.		
Baten			
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	12	5.345	8.707
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	13	-1.121	33.811
Overige baten	14	-	28
		4.224	42.546
Lasten			
Pensioenuitkeringen	15	-2.222	-2.250
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	16	-415	-372
Pensioenopbouw	17	-4.418	-6.223
Rentetoevoeging	17	-241	-412
Onttrekking voor pensioenuitkering en pensioenuitvoeringskosten	17	2.122	2.273
Wijziging marktrente	17	-10.049	-26.204
Wijziging actuariële grondslagen	17	-1.474	-1.098
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	18	-679	214
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	17	-63	-191
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	17	-14.802	-31.641
Saldo overdrachten van rechten	18	479	-217
Overige lasten	19	-78	-75
Saldo van baten en lasten		-12.814	7.991
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Ten gunste/ laste van overige reserves		-12.814	7.991

Kasstroomoverzicht 2015

(EUR'000)

	2015	2014
	Ref.	
Kasstromen uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	5.131	6.953
Ontvangen in verband met overdracht rechten	240	494
Ontvangen overige baten	-	28
Betaalde pensioenuitkeringen	-2.219	-2.288
Betaald in verband met overdracht van rechten	-89	-413
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-440	-320
Betaalde garantievergoeding	-75	-70
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	2.548	4.384
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	11.400	4.000
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-6	3.556
Aankopen beleggingen	-12.960	-13.725
Betaalde kosten vermogensbeheer	110	99
Totaal kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-1.456	-6.070
Mutatie in liquide middelen	1.092	-1.686

(EUR'000)

	2015	2014
Mutatie in liquide middelen		
Liquide middelen op 1 januari	854	2.540
Stijging / (daling) liquide middelen	1.092	-1.686
Liquide middelen op 31 december	1.946	854

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1 Algemene toelichting

1.1 Oprichting

De Stichting Pensioenfonds Trespa is opgericht met ingang van 1 januari 2002 en statutair gevestigd op Wetering 20, 6002 SM te Weert.

1.2 Activiteiten

Het doel van Stichting Pensioenfonds Trespa is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Tevens verstrekt het pensioenfonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van pensioenregelingen van Trespa International B.V. en Facilities Wetering B.V.

1.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

1.4 Herverzekering

Stichting Pensioenfonds Trespa heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico en het overlijdensrisico herverzekerd.

Het huidige contract met de herverzekeraar heeft een looptijd van 5 jaar en loopt tot 1 januari 2014. Het contract is vervolgens 3 keer met 1 jaar verlengd tot 1 januari 2017. Conform de overeenkomst worden de middelen, nodig ter dekking van de voorziening verzekeringsverplichtingen, belegd via een gesepareerd beleggingsdepot. Bij aanvang van de overeenkomst is naast de voorziening van de actieve deelnemers tevens de voorziening verzekeringsverplichtingen van de inactieve en gepensioneerde deelnemers overgenomen die verzekerd zijn geweest bij de vorige pensioenuitvoerder ZwitserLeven.

Indien de dekkingsgraad van het pensioenfonds het toelaat kan het Bestuur besluiten om een (deel van de) overrente aan te wenden voor toeslagverlening van de ingegane pensioenen alsmede de nog niet ingegane pensioenen. Op het WAO-hiaat pensioenen en het arbeidsongeschiktheidspensioen is deze toeslagverlening niet van toepassing.

Het technisch resultaat wordt jaarlijks ultimo het betreffende jaar vastgesteld. In verband met het meeverzekeren van het uitlooprisico wordt er voor de berekening van het technisch resultaat een wachttijdreserve gevormd. Aan het eind van de zevenjarige periode wordt het saldo van de resultaten op technische grondslagen bepaald, waarbij de gevormde wachttijdreserve dient ter dekking van eventuele schades in het 8e en 9e jaar. Is het eindresultaat over de zevenjarige periode positief dan wordt 100% als aandeel voor Stichting Pensioenfonds Trespa in het credit van de rekening courant geboekt. Is het resultaat aan het eind van de zevenjarige periode negatief dan komt deze volledig voor rekening van Delta Lloyd.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op reële waarde. De overige activa en passiva worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar met uitzondering van onderstaande schattingswijziging.

Per 1 januari 2015 is de 3-maandsmiddeling vervallen. Het financieel effect van deze wijziging, hetgeen wordt aangemerkt als een schattingswijziging, is negatief en bedraagt € 7.238.000. Deze wijziging is verwerkt per 31 december 2015. Daarnaast is per 15 juli 2015 de Ultimate Forward Rate als onderdeel van de DNB rentetermijnstructuur gedaald van 4,2% naar 3,3%, dit wordt per 15 juli 2015 gelijkgesteld aan het 120-maands gemiddelde van de 20-jaars forwardrente. Deze wijziging is verwerkt per 31 december 2015. Het financieel effect van deze wijziging, hetgeen wordt aangemerkt als een schattingswijziging is negatief en bedraagt € 3.945.000. Per 31-12-2015 heeft het bestuur ervoor geopteerd om de excasso-opslag te verhogen van 2% naar 3%. Het financieel effect van deze wijziging, hetgeen wordt aangemerkt als een schattingswijziging, is negatief en bedraagt € 1.474.000.

2.3 Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het Bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2.4 Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang

van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5 Vreemde valuta

▪ Functionele valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

▪ Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

2.6 Beleggingen voor risico pensioenfondsen

▪ Aandelen

De marktwaarde van niet beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is de intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling per balansdatum. De beleggingen van deze beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. De waarde van de effectenportefeuille en (valuta)opties is berekend aan de hand van de beurs- en de valutakoersen aan het einde van de verslagperiode. Effecten waar geen beursnotering van beschikbaar is, worden gewaardeerd tegen een benaderde marktwaarde.

▪ Vastrentende waarden

De marktwaarde van participaties in beleggingsinstellingen is de intrinsieke waarde van de beleggingsinstellingen per balansdatum. De beleggingen van deze beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. De waarde van de effectenportefeuille en (valuta)opties is berekend aan de hand van de beurs- en de valutakoersen aan het einde van de verslagperiode. Effecten waar geen beursnotering van beschikbaar is, worden gewaardeerd tegen een benaderde marktwaarde.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

- Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord. De waarde mutaties op beleggingen zijn verwerkt als indirecte beleggingsopbrengsten.

2.7 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa worden onderscheiden van vorderingen in verband met beleggingstransacties. Vorderingen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

2.8 Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

2.9 Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

- Overige reserve

Het jaarlijkse resultaat volgens de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan, of ten laste gebracht van, de overige reserve.

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden.

2.10 Technische voorzieningen

- Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd op de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

- Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De VPV is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- De gehanteerde marktrente (2014: 3-maands middeling) die gebaseerd is op de UFR zoals gepubliceerd door DNB, rekening houdend met een looptijd van de uitkeringen van 21,7 jaar (2014: 21,1 jaar).
- Overlevingstafels, te weten de AG-prognosetafel 2014 zonder leeftijdsterugstelling. (2014: AG-prognosetafel 2014 zonder leeftijdsterugstelling). De overlijdenskansen in deze tafel zijn, met ingang van december 2014, gecorrigeerd op basis van de fondsspecifieke correctietabel ESTW2014.
- Wijze van indexeren van pensioenverplichtingen en de gehanteerde uitgangspunten:

Op de pensioenaanspraken van de deelnemers wordt jaarlijks per 1 januari een toeslag verleend van maximaal 55% van de procentuele ontwikkeling van het prijsindexcijfer voor de maand oktober van het voorafgaande kalenderjaar ten opzichte van het prijsindexcijfer voor de maand oktober van het daaraan voorafgaande jaar. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre de pensioenaanspraken worden aangepast.

Op de pensioenaanspraken van gewezen deelnemers alsmede de pensioengerechtigden wordt jaarlijks een toeslag verleend van maximaal 55% van de procentuele ontwikkeling van het prijsindexcijfer voor de maand oktober van het voorafgaande kalenderjaar ten opzichte van het prijsindexcijfer voor de maand oktober

van het daaraan voorafgaande jaar. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre deze pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor de beslissing van het bestuur zoals bedoeld in de 2 alinea's hierboven is de financiële positie van het fonds bepalend. Het bestuur besluit eerst jaarlijks of en zo ja, in hoeverre de opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemers kunnen worden aangepast. Indien hierna nog voldoende middelen beschikbaar zijn, dan zal het bestuur besluiten of en zo ja in hoeverre de pensioenaanspraken van gewezen deelnemers en de pensioenrechten kunnen worden aangepast.

Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Pensioengerechtigden, (gewezen) deelnemers en nagelaten betrekkingen kunnen aan de verhoging in enig jaar en aan de verwachtingen voor komende jaren geen rechten ontlenen ten aanzien van toekomstige verhogingen.

Indien in enig jaar geen volledige toeslag wordt toegekend, kan het bestuur in één van de daarop volgende jaren beslissen, indien de financiële positie van het fonds dat toelaat, om de eerder niet toegekende toeslagen alsnog geheel of ten dele toe te kennen. Daarbij zal eerst inhaaltoeslag worden toegekend aan de deelnemers en daarna, indien mogelijk, aan de inactieven.

- de gehanteerde gehuwdheidsfrequentie (de leeftijden van de deelnemers zijn hierin x en y);

Mannen:	
Leeftijd x jonger dan 18 jaar	0%
Leeftijd x tussen 18 en 25 jaar	$1\% + 7\% * (x-18)$
Leeftijd x tussen 25 en 35 jaar	$50\% + 4\% * (x-25)$
Leeftijd x tussen 35 en 65 jaar	90%
Leeftijd x gelijk aan 65 jaar	90%

Vrouwen:	
Leeftijd y jonger dan 18 jaar	0%
Leeftijd y tussen 18 en 25 jaar	$5\% + 10\% * (y-18)$
Leeftijd y tussen 25 en 30 jaar	$75\% + 2\% * (y-25)$
Leeftijd y tussen 30 en 50 jaar	85%
Leeftijd y tussen 50 en 65 jaar	$85\% - 1\% * (y-50)$
Leeftijd y gelijk aan 65 jaar	70%

Ten behoeve van de nabestaandenpensioenen die uitruikbaar zijn, wordt op de pensioenleeftijd de gehuwdheidsfrequentie opgehoogd naar 100%. In geval de pensioenleeftijd 67 jaar is, worden de gehuwdheidsfrequenties op 65-jarige leeftijd in eerste instantie voortgezet voor de hogere leeftijden tot de pensioendatum (alwaar de frequentie op 100% wordt gezet).

- Kostenopslag ter grootte van 3% van de VPV in verband met toekomstige administratie- en excassokosten (2014: 2%).
- De aanspraak op de premievrijgestelde voortzetting van de pensioenopbouw wordt gefinancierd op het moment dat en voor zover deze vrijstelling ten gevolge van intreding van arbeidsongeschiktheid wordt toegekend.

2.11 Overige schulden en overlopende passiva

Schulden worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

3.2 Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.3 Beleggingsresultaten risico pensioenfondsv

▪ Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

▪ Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

▪ Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

▪ Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

3.4 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.5 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.6 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

- **Pensioenopbouw**

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

- **Indexering en overige toeslagen**

In de voorziening pensioenverplichtingen zijn alle verplichtingen met betrekking tot toeslagverlening verwerkt voortvloeiend uit besluiten die voor 31 december 2015 zijn genomen. Deze dotatie vormt een last. Deze lasten dienen in beginsel te worden gedekt uit behaalde overrendementen in de vermogenssfeer.

- **Rentetoevoeging**

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

- **Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten**

De post uitkeringen betreft de feitelijk uitgekeerde bedragen aan ouderdoms-nabestaandenpensioen alsmede arbeidsongeschiktheidspensioen. De onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten heeft betrekking op de dekking van excassokosten en administratiekosten van de pensioenuitvoerder.

- **Wijziging marktrente**

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de UFR. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

- **Wijziging actuariële grondslagen**

Met ingang van 31 december 2014 is het pensioenfonds overgegaan naar de nieuwe AG prognosetafel 2014. De overlijdenskansen in deze tafel zijn, met ingang van december 2014, gecorrigeerd op basis van de fondsspecifieke correctietabel ESTW2014. Met ingang van 31 december 2015 wordt een excasso-opslag van 3% gehanteerd.

- **Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten**

De wijziging uit hoofde van overdracht van rechten betreft het saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten.

- **Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen**

De overige mutaties betreffen het resultaat op kanssystemen en de verhoging van de excasso-opslag.

3.7 Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdracht van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

3.8 Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

4 Beleggingen voor risico pensioenfonds

(EUR'000)

	<i>Aandelen</i>	<i>Vastrentende waarden</i>	<i>Derivaten</i>	<i>Totaal</i>
Stand per 1 januari 2014	22.991	91.780	2.559	117.330
Aankopen	38.050	5.500	-	43.550
Verkopen	-31.825	-2.000	-	-33.825
Waardeontwikkeling	2.602	11.166	10.515	24.283
Stand per 31 december 2014	31.818	106.446	13.074	151.338
Aankopen	5.700	7.260	-	12.960
Verkopen	-8.800	-2.600	-	-11.400
Waardeontwikkeling	3.269	14	-3.227	56
Stand per 31 december 2015	31.987	111.120	9.847	152.954

Bij de waardering van de beleggingen van SPT wordt gebruik gemaakt van marktnoteringen.

(EUR'000)

	<i>Genoteerde marktprijzen</i>	<i>Contante waarde berekening</i>	<i>Intrinsieke waarde</i>	<i>Waarderings- modellen</i>	<i>Totaal</i>
Aandelen	-	-	31.987	-	31.987
Vastrentende waarden	-	-	111.120	-	111.120
Derivaten	-	9.847	-	-	9.847
Totaal	-	9.847	143.107	-	152.954

De aandelen en vastrentende waarden betreffen beleggingen in niet beursgenoteerde beleggingsinstellingen. De derivaten zijn netto weergegeven.

Door het pensioenfonds wordt niet belegd in premiebijdragende ondernemingen. De beleggingen staan ter vrije beschikking van het fonds. Derivaten hebben betrekking op Interest Rate Swaps met als doel om de duration van de beleggingen te verlengen, waardoor de duration mismatch met de verplichtingen wordt verkleind. Middels het afsluiten van Interest Rate Swaps is per 31 december 2015 op basis van UFR ongeveer 70% van het renterisico afgedekt. De gewenste strategische afdekking van dit risico op basis van markttrente is 75%. Delta Lloyd Assetmanagement zorgt ervoor dat de risico afdekking op het strategisch niveau blijft. In hoofdstuk 10 Risicobeheer en Derivaten, wordt het beleid inzake derivaten toegelicht en is een specificatie van de derivaten opgenomen.

5 Vorderingen en overlopende activa

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

6 Liquide middelen

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bank- en girorekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Zij worden onderscheiden van tegoeden die het karakter hebben van beleggingen (looptijd langer dan 1 jaar).

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

7 Stichtingskapitaal en reserves

(EUR'000)

	<i>Overige reserve</i>	<i>Totaal</i>
Stand per 1 januari 2014	5.909	5.909
Bestemming saldo van baten en lasten	7.991	7.991
Stand per 31 december 2014	13.900	13.900
Bestemming saldo van baten en lasten	-12.814	-12.814
Stand per 31 december 2015	1.086	1.086

(EUR'000)

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Minimaal vereist eigen vermogen	6.350	5.544
Vereist eigen vermogen	18.405	10.882
Stand per 31 december	1.086	13.900
Vereiste dekkingsgraad	112,1%	107,9%
Beleidsdekkingsgraad	104,1%	109,6%
Dekkingsgraad	100,7%	110,1%

De buffers worden door het pensioenfonds berekend met behulp van de standaardmodel van DNB. Hierbij wordt voor de samenstelling van de beleggingen uitgegaan van de strategische assetmix in de evenwichtssituatie.

De beleidsdekkingsgraad is berekend door het gemiddelde van de maandelijkse actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden te nemen. Deze maandelijkse actuele dekkingsgraden zijn maandelijks aangepast aan de actuele waardering van de beleggingen en voorziening pensioenverplichtingen, waarbij wijzigingen in de schattingsmethodieken direct zijn toegepast.

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als een tekortsituatie (31 december 2014: situatie met toereikende solvabiliteit).

Het bestuur heeft op 14-7-2015 een herstelplan vastgesteld en voor goedkeuring ingediend bij DNB. DNB heeft op 21-8-2015 aangegeven in te stemmen met het ingediende plan. Het herstelplan is opgesteld volgens bepaalde uitgangspunten en veronderstellingen binnen de door de wet gestelde mogelijkheden. De realisatie van het herstelplan zal waarschijnlijk afwijken van de toegepaste veronderstellingen.

Het herstelplan leidt tot herstel binnen de wettelijk gestelde termijn van 12 jaar. De belangrijkste maatregel in het herstelplan is dat de toeslag (nagenoeg) achterwege blijft.

In 2016 is een geactualiseerd herstelplan ingediend en goedgekeurd door DNB op 19 mei 2016. Uit dit plan blijkt dat het pensioenfonds op dit moment nog geen aanvullende maatregelen hoeft te nemen.

8 Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Het mutatieoverzicht van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds luidt als volgt:

(EUR'000)

	2015	2014
Stand per 1 januari	137.444	105.803
Bij:		
- Toevoeging pensioenopbouw	4.632	6.223
- Toevoeging voor pensioenuitvoeringskosten	85	72
- Rentetoevoeging	241	412
- Mutatie overdrachten van rechten (inkomend)	807	215
- Wijziging rentetermijnstructuur vervallen 3-maands middeling	7.238	-
- Wijziging rentetermijnstructuur UFR methode	3.945	-
- Wijziging rentetermijnstructuur (regulier)	-	26.204
- Wijziging actuariële grondslagen	1.474	1.098
- Resultaat op arbeidsongeschiktheid	219	92
- Overige mutaties	-	21
- Resultaat op sterfte	-	78
Af:		
- Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-2.164	-2.299
- Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-43	-46
- Mutatie overdracht van rechten (uitgaand)	-128	-429
- Overige mutaties	-144	-
- Wijziging rentetermijnstructuur (regulier)	-1.134	-
- Resultaat op sterfte	-226	-
Stand per 31 december	152.246	137.444

- Korte beschrijving van de aard van de pensioenregelingen

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 67 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% (in 2014 2,15%) van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Deelname aan de regeling is mogelijk vanaf de leeftijd van 21 jaar. Jaarlijks beslist het bestuur de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

- Toeslagverlening

De toeslagverlening van pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur. De ambitie bestaat om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. De toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad. De toeslag bedraagt maximaal de caostijging in het voorgaande jaar voor de actieven en de procentuele ontwikkeling van het prijsindexcijfer voor de inactieven. Voor de pensioenrechten en pensioenaanspraken is dit jaar voor de actieven een toeslag verleend van 0% (2014: 0%) en voor de niet actieven een toeslag van 0% (2014 0%).

Er is geen recht op toekomstige toeslagverlening. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslag wordt verleend. Het fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagverlening. Toeslag wordt uit de toekomstige overrendementen gefinancierd.

- Inhaaltoeslagen

Indien in het verleden geen volledige toeslagverlening heeft plaatsgevonden kunnen onder bepaalde omstandigheden inhaaltoeslagen worden toegekend. Toekenning van inhaaltoeslagen vereist wel een hoge dekkingsgraad. In de huidige situatie verwacht het bestuur niet binnen afzienbare tijd inhaaltoeslagen te kunnen toekennen. Het bestuur zal jaarlijks de hoogte specificeren van de toegekende toeslag ten opzichte van de volledige toeslag.

Deze specificatie is als volgt voor de actieve deelnemers:

	<i>Toegekende toeslag</i>	<i>Volledige toeslag</i>	<i>Vershil</i>
Actieven:			
Jaar 2015	0,00%	0,58%	-0,58%
Jaar 2014	0,00%	0,70%	-0,70%
Jaar 2013	0,00%	2,21%	-2,21%
Jaar 2012	0,00%	0,00%	0,00%
Jaar 2011	0,00%	1,50%	-1,50%

Deze specificatie is als volgt voor de premievrije deelnemers en de gepensioneerden:

	<i>Toegekende toeslag</i>	<i>Volledige toeslag</i>	<i>Vershil</i>
Inactieven:			
Jaar 2015	0,00%	0,58%	-0,58%
Jaar 2014	0,00%	0,70%	-0,70%
Jaar 2013	0,00%	2,21%	-2,21%
Jaar 2012	0,00%	2,65%	-2,65%
Jaar 2011	0,00%	1,57%	-1,57%

Ultimo boekjaar bedraagt de gemiddelde rente corresponderend met de rentetermijnstructuur 1,8% bij een duration van 21,7 jaar. De rentetermijnstructuur is gebaseerd op de door DNB gepubliceerde UFR. Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten.

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

(EUR'000)

	€	<i>Aantallen per 31-12-2015</i>	€	<i>Aantallen per 31-12-2014</i>
Actieven	70.664	486	65.553	503
Slapers	47.051	507	39.797	474
Gepensioneerden	29.658	131	28.925	122
Overige	4.873	-	3.169	-
Totaal	152.246	1.124	137.444	1.099

9 Overige schulden en overlopende passiva

9.1 Rekening courant sponsors

De schuld aan de sponsor heeft grotendeels betrekking op de vooruit ontvangen premie voor januari 2016 vermindert met de nog te verrekenen premie over 2015.

9.2 Overlopende passiva

(EUR'000)

	<i>31-12-2015</i>	<i>31-12-2014</i>
Overige schulden	99	119
Vooruit ontvangen waardeoverdrachten	-	298
Totaal	99	417

Alle overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

10 Risicobeheer en derivaten

Beleid en risicobeheer

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Het solvabiliteitsrisico is daarmee het belangrijkste risico voor het fonds. In 2015 heeft het fonds een risicoanalyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor het beleid van het fonds en de toelichting hierna. Dit beleid is verwoord in de ABTN van het fonds. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van de risico's:

- ALM-beleid en duration-matching
- Financieringsbeleid
- Premiebeleid
- Toeslagbeleid
- Herverzekeringsbeleid
- Risicobeleid alternatieve beleggingen
- Risicobeleid ten aanzien van uitbesteding.

Welke beleidsinstrumenten het bestuur op welke manier zal hanteren wordt bepaald op basis van uitvoerige analyses van de te verwachten toekomstige ontwikkelingen van de verplichtingen en de ontwikkelingen op de financiële markten. Voor deze analyses gebruikt men onder andere Asset-Liability Management-studies (ALM). Een ALM-studie analyseert de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

Op basis van de uitkomsten van deze analyses stelt het bestuur beleggingsrichtlijnen vast waarop het door het fonds uit te voeren beleggingsbeleid wordt gebaseerd. De beleggingsrichtlijnen zetten uiteen binnen welke grenzen en normen het beleggingsbeleid moet worden uitgevoerd, en richten zich op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten die worden toegelicht in hoofdstuk 4 beleggingen voor risico pensioenfonds.

Aan de hand van de ISAE 3402 rapporten van haar herverzekeraar en vermogensbeheerder wordt het uitbestedingsrisico beheerst.

1. Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, oftewel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van zowel algemeen geldende normen als specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds geen ruimte beschikbaar heeft voor een eventuele toeslagverlening op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten vermindert.

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het fonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen) heten

samen het vereist eigen vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuur visie op de fonds specifieke restrisico's (na afdekking).

	31-12-2015 in €	31-12-2014 in €
S1 Renterisico	2.220	26
S2 Aandelen en vastgoedrisico	10.239	7.416
S3 Valutarisico	5.306	5.454
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	7.495	1.849
S6 Verzekeringstechnische risico	6.030	5.483
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheer risico	186	-
Vereist eigen vermogen (vereiste buffers)	18.405	10.882
Voorziening pensioenverplichtingen	152.246	137.444
Vereist pensioenvermogen	170.651	148.326
Aanwezig pensioenvermogen (totaal activa +/- schulden)	153.332	151.344
(Tekort)/surplus	-17.319	3.018

2. Marktrisico (S1-S4)

Marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijsrisico. De beleggingsdoelstellingen bepalen de strategie die de stichting volgt ten aanzien van het beleggingsrisico. In de dagelijkse praktijk ziet de assetmanager van de vermogensbeheerder toe op het marktrisico conform de binnen het pensioenfonds aanwezige beleidskaders en de beleggingsrichtlijnen. De overallmarktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

2.1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de markttrent. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen.

	31 december 2015	31 december 2014
Duration van de vastrentende waarden (voor derivaten)	7,3	7,1
Duration van de vastrentende waarden (na derivaten)	18,0	21,5
Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	21,7	21,1

Indien op balansdatum de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mismatch'.

Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de duration-mismatch, bijvoorbeeld door meer langlopende obligaties in plaats van aandelen te kopen (aandelen hebben per definitie een duration van nul), en kortlopende obligaties te vervangen door langlopende obligaties. Een andere mogelijkheid is gebruik te maken van renteswaps of swaptions.

Een renteswap ruilt bijvoorbeeld een te betalen variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor) tegen een te ontvangen vaste lange rente (vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie). Aan de ene kant verkleint dit de duration-mismatch, maar aan de andere kant wordt het fonds nu afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente.

Het risico van een verdere rentedaling is tijdelijk af te dekken door middel van een swaption, waarvoor een premie betaald moet worden. Het afsluiten van een swap of een swaption kan dus mismatchrisico's afdekken, maar aan dit soort instrumenten zijn ook risico's verbonden (zoals liquiditeits-, tegenpartij- en juridisch risico).

Op basis van het maximaal aanvaardbare risico, heeft het bestuur ervoor gekozen het renterisico te verkleinen door 75% van de voorziening pensioenverplichtingen af te dekken met behulp van renteswaps.

2.2 Valutarisico

Eind 2015 wordt circa 18% (2014: 18%) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone. Het valutabeleid van SPT is passief er vindt geen afdekking van valutarisico's plaats. Doordat SPT in beleggingsfondsen belegt wordt het valutarisico op fondsniveau wel door de vermogensbeheerder afgedekt.

2.3 Prijsrisico

Prijsrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) kan het prijsrisico dempen. Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

3. Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van

kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt. Namens Stichting Pensioenfonds Trespa zijn door de vermogensbeheerder Interest Rate Swaps afgesloten met derde partijen. Het juridisch eigendom van de door de herverzekeraar aangehouden beleggingen ligt bij de herverzekeraar. Het settlementsrisico is afgedekt door de herverzekeraar. Er is geen sprake van security lending. Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen.

SPT heeft in 2010 een pandakte afgesloten met Delta Lloyd voor de gelden en beleggingen die zij voor SPT in beheer heeft.

Het bestuur maakt gebruik van de door DNB geboden mogelijkheid geen afslag toe te passen op de beleggingen en vorderingen die bij Delta Lloyd zijn ondergebracht.

4. Verzekeringstechnische risico's (S6)

De belangrijkste actuariële risico's zijn het langlevens-, overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico. Het belangrijkste actuariële risico is het langlevensrisico (het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen). Als gevolg hiervan is de pensioenvermogensopbouw niet toereikend voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van de AG-prognosetafel 2014 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het overlijdensrisico compenseert het langlevensrisico gedeeltelijk.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het fonds heeft het nabestaanden- en wezenpensioen op premiebasis herverzekerd bij Delta Lloyd, een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Daarnaast is eveneens het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico herverzekerd. De herverzekeringsovereenkomst loopt tot 1 januari 2017. Met de herverzekeraars zijn resultatendelingen overeengekomen.

De winstdelingsregelingen kunnen als volgt worden gespecificeerd. Een negatief

verzekeringstechnisch resultaat komt voor rekening van de herverzekeraar. Een positief verzekeringstechnisch resultaat komt ten gunste van het pensioenfonds.

5. Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities, rekening houdend met directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

De volgende zaken zijn van belang met betrekking tot het liquiditeitsrisico:

- Tot en met het jaar 2015 overtreffen de inkomende premies het niveau van de uitkeringen.
- Ultimo 2015 zijn er voldoende obligaties, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om een eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

6. Concentratierisico (S8)

Grote posten kunnen leiden tot concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden opgeteld. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. In 2015 zijn er geen posten groter dan 2% van het balanstotaal.

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. Overigens beperken concentratierisico's zich niet uitsluitend tot de beleggingen.

SPT belegt in 5 verschillende vastrentende waarden fondsen. Binnen deze fondsen wordt in verschillende titels belegd. De beleggingen in staatsobligaties zijn met name verdeeld over Nederland, Frankrijk, Duitsland en Supranationaal. De beleggingen in bedrijfsobligaties met name in de VS en UK en de overige zakelijke waarden in UK, Spanje, Italië en Nederland. Daarnaast wordt binnen het aandelenfonds belegd in diverse sectoren (o.a. consumptiegoederen en financiële sector) en regio's (grotendeels in de VS & Canada).

7. Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge

kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles en kwaliteit geautomatiseerde systemen. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur middels afgesloten Service Level Agreements. Ook de ISAE 3402 rapporten zijn onderdeel van de toetsing.

8. Actief beheer risico (S10)

Het actief beheer risico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark. SPT heeft geen actief beheer risico.

Overige risico's

1. Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om de pensioenen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in rente, rendement, looninflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de Toeslagtoezegging voorwaardelijk is.

2. Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

3. Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het renterisico. De economische effecten van de derivaten dienen meegenomen te worden in de berekening. In hoofdstuk 4 Beleggingen voor risico pensioenfondsen worden de door het pensioenfonds gebruikte derivaten toegelicht. Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico kan beperkt worden door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen, en zoveel mogelijk te werken met onderpand.

De volgende instrumenten kunnen gebruikt worden:

- Futures. Dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Putopties op aandelen. Dit betreft al dan niet beursgenoteerde opties waarmee het fonds het neerwaartse koersrisico van de aandelenportefeuille kan beperken. Voor deze opties wordt bij de verwerving een premie betaald die onder meer afhankelijk is van het actuele koersniveau van de onderliggende index, de looptijd van de opties en de uitoefenprijs van de opties.
- Valutatermijncontracten. Dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een

vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.

- Swaps. Dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2015:
(EUR'000)

	<i>Expiratiedatum</i>	<i>Onderliggende contractomvang</i>	<i>Actuele waarde activa</i>	<i>Actuele waarde passiva</i>
Renteswaps:	30-05-2039	10.000	951	-
	08-11-2030	24.000	2.317	-
	30-05-2039	35.000	3.327	-
	29-05-2044	20.000	2.378	-
	11-06-2034	7.000	874	-
	25-03-2050	7.500		-1.257
Totaal		103.500	9.847	-1.257

4. IT-risico

De informatietechnologie is een belangrijke risicocategorie voor pensioenfondsen. Doordat het merendeel van de pensioenfondsen de IT heeft uitbesteed, is dit risico tot een uitbestedingsrisico geworden. Dit geldt ook voor SPT.

5. Integriteitsrisico

DNB verstaat hieronder het risico dat de integriteit van het pensioenfonds danwel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onetische gedragingen van de organisatie, medewerkers danwel van de leiding, afgemeten aan wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het fonds opgestelde normen. Bij de beheersing van dit risico kan gedacht worden aan ondermeer gedragscodes en procesmatige waarborgen. Ter beperking van het integriteitsrisico heeft SPT een gedragscode en een compliance-beleid. Beide zijn een wettelijke verplichting en DNB ziet actief toe op naleving. DNB toetst voorts nieuwe bestuurders.

6. Juridische risico's

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden bijvoorbeeld wanneer de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen; de fondsbestuurders in persoon worden aangesproken; het bestuur van inconsistent beleid of nalatigheid in de uitvoering daarvan wordt beschuldigd; de communicatie naar belanghebbenden en derden onvolledig of onduidelijk wordt geacht.

Ten einde dit risico te beperken heeft SPT de volgende maatregelen getroffen:

1. Het fonds beschikt over een dagelijks bestuur. Dit toetst bij wetwijzigingen de fondsstukken en stelt zo nodig wijzigingen voor aan het bestuur.
2. Het fonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.

3. Het fonds werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het fonds zelfstandige communicatiedoelinden. Middels het planmatig uitvoeren wordt bewaakt dat aan de eisen van de wet en consistentie van de uitingen wordt voldaan.
4. Met de dienstverlenende partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft SPT de activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de andere partij.

In het algemeen draagt het bestuur er zorg voor dat het voldoende kennis en kunde bezit om zijn verantwoordelijkheden te dragen.

11 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Er zijn geen activa en verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen.

12 Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

(EUR'000)

	2015	2014
Premies	5.345	5.642
Koopsommen	-	3.065
Totaal	5.345	8.707

De kostendekkende, gedempte en feitelijke premies zijn hieronder weergegeven (exclusief koopsommen) (cf art. 130 PW):

(EUR'000)

	2015	2014
Kostendekkende premie*	4.977	4.441
Feitelijke premie	5.345	5.642
Gedempte premie*	4.458	4.684

* Excl. koopsommen VPL

De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

(EUR'000)	2015	2014
Actuariel benodigd	4.113	3.611
Opslag in stand houden vereist eigen vermogen	332	357
Opslag voor uitvoeringskosten	532	398
Premie risico herverzekering	-	75
Totaal	4.977	4.441

De gedempte premie is als volgt samengesteld:

(EUR'000)	2015	2014
Actuariel benodigd	3.641	3.828
Opslag in stand houden vereist eigen vermogen	294	378
Opslag voor uitvoeringskosten	523	403
Premie risico herverzekering	-	75
Totaal	4.458	4.684

Het verschil tussen de kostendeekkende, feitelijke en gedempte premie wordt veroorzaakt door de gehanteerde rentevoet.

13 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

(EUR'000)				
Type belegging	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten vermogens beheer	Totaal
2014				
Aandelen	-	2.602	37	2.639
Vastrentende waarden	-	11.166	78	11.244
Interest Rate Swaps	3.556	16.379	-3	19.932
Overige beleggingen	-2	-	-2	-4
Totaal	3.554	30.147	110	33.811
2015				
Aandelen	-	3.268	16	3.284
Vastrentende waarden	-	15	86	101
Interest Rate Swaps	-	-4.485	-15	-4.500
Overige beleggingen	-4	-	-2	-6
Totaal	-4	-1.202	85	-1.121

De kosten van vermogensbeheer kunnen als volgt worden uitgesplitst:

Type belegging	Beheerkosten	Performance fee gerelateerde kosten	Transactie kosten	Totaal
2014				
Aandelen	37	-	-	37
Vastrentende waarden	78	-	-	78
Interest Rate Swaps	-3	-	-	-3
Overige beleggingen	-2	-	-	-2
Totaal	110	-	-	110
2015				
Aandelen	16	-	-	16
Vastrentende waarden	86	-	-	86
Interest Rate Swaps	-15	-	-	-15
Overige beleggingen	-2	-	-	-2
Totaal	85	-	-	85

14 Overige baten

(EUR'000)

	2015	2014
Andere baten (instorting kapitaal ppp-polissen)	-	28
Totaal	-	28

15 Pensioenuitkeringen

(EUR'000)

	2015	2014
Ouderdomspensioen	1.345	1.186
Partnerpensioen	130	132
Arbeidsongeschiktheidspensioen	88	88
Tijdelijk ouderdomspensioen	657	842
Overige uitkeringen	2	2
Totaal	2.222	2.250

16 Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

(EUR'000)

	2015	2014
Administratiekostenvergoeding	103	147
Accountantskosten controle jaarrekening	44	48
Controle-en advieskosten actuaris	52	45
Overige advieskosten	178	111
Cursussen, contributies en bijdragen	38	21
Totaal	415	372

De kostenstijging in overige advieskosten wordt met name veroorzaakt door het onderzoek naar een nieuwe vermogensbeheerder en administrateur, de uitvoering van de aanvangshaalbaarheidstoets, het vaststellen van een nieuw herstelplan en het updaten van de fondsdocumenten.

De kosten van de accountant kunnen als volgt worden uitgesplitst.

(EUR'000)

	2015	2014
Controle van de jaarrekening	44	48
Andere controle werkzaamheden	-	-
Fiscale advisering	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	44	48

17 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt berekend door de beginstand van de voorziening van de eindstand af te trekken.

▪ Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

▪ Indexering en overige toeslagen

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan 55% van de prijsindex. De indexering heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op indexering bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst indexering kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in de indexering kan in principe worden ingehaald. Het

pensioenfondsen streeft er tevens naar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan 55% van de ontwikkeling van de prijsindex. Ook deze indexering heeft een voorwaardelijk karakter. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken worden aangepast.

- **Rentetoevoeging**

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 0,159% (2014: 0,379%), zijnde € 241.000 (2014: € 412.000).

- **Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten**

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

- **Wijziging marktrente**

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de UFR. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

- **Wijziging actuariële grondslagen**

Met ingang van 31 december 2014 is het pensioenfonds overgegaan naar de nieuwe AG prognosetafel 2014. De overlijdenskansen in deze tafel zijn, met ingang van december 2014, gecorrigeerd op basis van de fondsspecifieke correctietabel ESTW2014. Met ingang van 31 december 2015 wordt een excasso-opslag van 3% gehanteerd.

- **Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen**

De overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen betreft het resultaat op kanssystemen.

18 Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

(EUR'000)

	2015
Inkomende waardeoverdrachten	568
Toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen	-807
Actuariel resultaat inkomende waardeoverdrachten	-239
Uitgaande waardeoverdrachten	-89
Onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen	128
Actuariel resultaat uitgaande waardeoverdrachten	39
Totaal	-200

19 **Overige lasten**
(EUR'000)

	2015
Andere lasten (Stoplosspremie en solvabiliteitsopslag)	78
Totaal	78

20 **Bezoldiging bestuurders**

De bezoldiging van de (voormalige) bestuurders tezamen, betaald door het pensioenfonds, bedraagt € 0,- (2014:€ 0,-).

21 **Aantal personeelsleden**

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst.

Weert, 27 juni 2016.

Het Bestuur,

M.P. Niemantsverdriet
(Voorzitter)

I.E.C. van Herten-Cuijpers
(Secretaris)

E. Goris

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Een statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat ontbreekt. Conform artikel 3 van de statuten wordt het maken van winst niet beoogd. Dientengevolge zal het saldo van baten en lasten ten gunste dan wel ten laste van de reserves worden gebracht.

Het bestuur van het fonds heeft het resultaat ad. EUR -12.814.000 in mindering gebracht op de overige reserves.

Financiële overeenkomst met sponsors

Tussen de werkgevers, werknemersvertegenwoordiging en het pensioenfonds is in februari 2014 een overeenkomst aangaande pensioenen gesloten. De meest relevante passages uit de overeenkomst inzake de financiering zijn onderstaand weergegeven:

Artikel 3.

1. Werkgever is een premie van 21% van de salarissom als premie verschuldigd aan het pensioenfonds voor de pensioenregeling.
2. De werkgever is behoudens de premie zoals genoemd in lid 1 geen enkele premie of anderszins enige bijdrage verschuldigd aan het pensioenfonds.
3. De werkgever is niet gerechtigd tot enige premiekorting of enige terugstorting door het pensioenfonds
4. 1/3 van de premie komt voor rekening van de werknemers. Werkgever zal dit werknemersgedeelte verrekenen met het salaris van de werknemers.
5. Werkgever behoudt zich het recht voor de premiebetaling te verminderen of te beëindigen ingeval van een ingrijpende wijziging van omstandigheden.
6. In het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst zullen de bovengenoemde bepalingen met betrekking tot de premie worden opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Trespa te Weert is aan Aon Hewitt Nederland cv de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2015.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Trespa, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds. Omdat Aon Hewitt Nederland cv beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Aon Hewitt Nederland cv wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op EUR 515.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven EUR 34.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-personregel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 en 132. De kostendeekkende premie en de gedempte kostendeekkende premie zijn vastgesteld op basis van de in 2014 geldende wet- en regelgeving.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Trespa is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Rotterdam, 27 juni 2016

Drs. M. van de Velde AAG
verbonden aan Aon Hewitt Nederland cv

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant